

Oslo

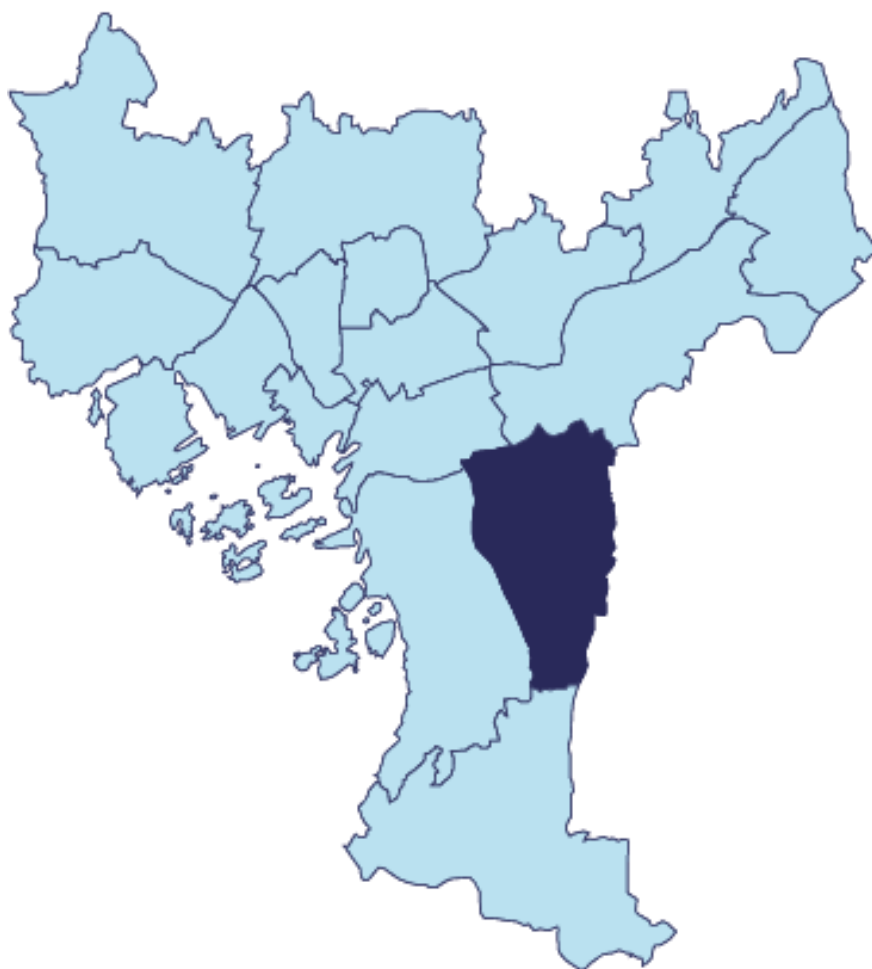
Årsberetning 2024

Bydel Østensjø

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	5
2	Situasjonsbeskrivelse og utfordringer i sektoren	6
2.1	Organisasjon og bemanning	8
2.2	Befolkningsgrunnlag.....	9
2.3	Omfang av politiske organers virksomhet.....	10
3	Måloppnåelse og resultater.....	11
3.2	Funksjonsområde 1: Administrasjon og fellesutgifter	15
3.3	Funksjonsområde 2A: Barnehager	17
3.4	Funksjonsområde 2B: Barnevern	23
3.5	Funksjonsområde 2C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	31
3.6	Funksjonsområde 3: Helse og omsorg.....	41
3.7	Funksjonsområde 4: Sosiale tjenester og ytelser.....	58
3.8	Styring og kontroll	65
4	Særsilt rapportering	66
4.1	Tiltak for å forbedre service overfor brukerne.....	66
4.2	Saksbehandlingstid	66
4.3	En åpen og effektiv kommune	67
4.4	Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse	68
4.5	Universell utforming.....	69
4.6	Likestillingstiltak rettet mot byens innbyggere (kommuneloven § 14-7, e og f).....	69
4.7	Rapportering innen HR-området og helse- miljø og sikkerhet (HMS).....	70
4.8	Folkehelsestrategi.....	71
4.9	Gjeldsofferassistanse.....	71
4.10	Språkstimulerende tiltak for barn utenfor barnehage og rekruttering av barn til barnehage	72
4.11	Språkstimulerende tiltak for barn i barnehage.....	72
4.12	Ledig kapasitet i barnehageavdelinger.....	72
4.13	Satsingen Oslohjelpa	73
4.14	Økt bemanning i utvalgte barnehager	73
4.15	Rekruttering av barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere	73
4.16	Vikarbruk i barnehager	74
4.17	Barn som kan være utsatt for omsorgssvikt, vold eller seksuelle overgrep	74
4.18	Rapportering jodberedskap	75
4.19	Forebygging og bekjemping av rasisme.....	75
5	Miljø- og klimarapportering 2024	76
5.1	Kortfattet omtale av miljø- og klimaarbeidet.....	76

5.2	Rapportering på miljø og klima i OsloSkjema	76
6	Oppfølging av verbalvedtak og flertallsmerknader.....	77
6.1	Utkvittering av bystyrets verbalvedtak og merknader	77
6.2	Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget	77

Foto/grafisk i årsberetningen:
Arman Ghodret, Anine Falsen, Birgitta Lim Ersland
Dronefoto: Tor Torkveen

Bydelsdirektørens beretning

Omstilling virker, men tar tid

Om det er ett ord som har preget Bydel Østensjø i 2024, så er det *omstilling*. Utover høsten 2023 ble det tydelig at bydelen hadde store økonomiske utfordringer. Budsjettet som Østensjø bydelsutvalg vedtok for 2024, markerte et viktig strategisk veivalg. I stedet for å gjøre kortsiktige kutt, valgte bydelsutvalget å satse på langsiktig omstilling som metode, i alle deler av organisasjonen. I Bydel Østensjø har vi tro på at kontinuerlig omstilling og endring vil sikre en varig budsjettbalanse, uten å måtte gå veien om betydelige reduksjoner i tilbudet til bydelens innbyggere.

Sammen med budsjettet ble et strategi- og omstillingsprogram vedtatt for perioden 2024-2027. I 2024 har vi lagt stor vekt på å sette organisasjonen i stand til å drive gode endringsprosesser og omstilling. Gjennom hele året har det blitt gjennomført omstillings- og endringstiltak med mål å få redusert kostnader og få mer ut av hver krone, uten at det samtidig blir gjennomført store kutt i tjenestetilbudet. Bydelsutvalget har gjennom hele 2024 blitt løpende orientert om situasjonen i økonomien og pågående omstillingstiltak. Å realisere gevinstene av tiltakene har imidlertid tatt lengre tid enn først forutsatt.

Regnskapet for 2024 viser at det har vært et merforbruk i alle deler av organisasjonen, men at det i noen tjenester har vært et merforbruk langt utover tildelt ramme. Spesielt er merforbruket stort i barnevernet og innen sosialhjelp, men også andre tjenester har et merforbruk som viser at aktivitetsnivået fortsatt er for høyt. Tiltak som i 2024 er iverksatt tiltak for å redusere merforbruk i alle tjenester, vil først gi effekt utover i 2025.

Omstilling virker, men tar tid. Bydelsutvalgets budsjettvedtak for 2025 er en videreføring av den langsiktige omstillingsstrategien som ble lagt til grunn for 2024-budsjettet. For å lykkes, må bydelen samarbeide godt internt, men også med samarbeidspartnere og resten av kommunen. Bydelens strategi sier at bydelen skal kjøpe mindre tjenester fra eksterne leverandører. For å klare dette, er bydelen avhengig av tilgang på både dyktige fagfolk og tilpassede boliger. Det siste er en utfordring Bydel Østensjø deler med mange andre bydeler i Oslo. Bydelen vil styrke sitt samarbeid med resten av Oslo kommune for å sikre at vi får nødvendig tilgang til tilpassede boliger, slik at vi når de langsiktige omstillingsmålene.

Alv H. Sørland
bydelsdirektør

1 Innledning

Bystyrets budsjettvedtak gir retningslinjer gjennom mål for hvordan de ulike tjenestene skal drives og videreutvikles, og bydelsutvalget vedtar bydelens budsjett innenfor rammer og føringer gitt av bystyret. Årsberetningen er en skriftlig fremstilling av årsregnskapet og bydelens aktiviteter med de målene som er satt og de utfordringene bydelen står i.

Bydelens oppgaver og myndighetsområder er styrt etter ulike lover, regler, retningslinjer og normer. De overordnede er blant annet:

- Kommuneloven
- Forvaltningsloven
- Offentlighetsloven
- Arbeidsmiljøloven
- Folketrygdloven
- Helse- og omsorgstjenesteloven
- Lov om arbeids- og helseforvaltningen
- Oslo kommunes avtaleverk
- Oslo kommunes personalreglement
- Oslo kommunes reglement for bydelene

Bydelens tjenesteproduksjon er delt inn i følgende funksjonsområder:

- Funksjonsområde 1: Administrasjon og fellestjenester
- Funksjonsområde 2 A: Barnehager
- Funksjonsområde 2 B: Barnevern
- Funksjonsområde 2 C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste
- Funksjonsområde 3: Helse og omsorg
- Funksjonsområde 4: Sosiale tjenester og ytelser
 - FO4A Sosiale tjenester
 - FO4B Kvalifiseringsprogram
 - FO4C Økonomisk sosialhjelp

Årsberetningen gir en beskrivelse av bydelens totale virksomhet med informasjon om bydelens ansvarsområder, mål og resultater for økonomi og tjenesteproduksjon innenfor funksjonsområdene. Årsberetningen inneholder videre en situasjonsbeskrivelse av bydelen med blant annet informasjon om organisasjon og befolkningsgrunnlag.

Årsberetningen er skrevet etter fastsatt mal og er bygget opp slik det kommer frem av innholdsfortegnelsen.

2 Situasjonsbeskrivelse og utfordringer i sektoren

Bydel Østensjø har i 2024 hatt store utfordringer med å få balanse i økonomien og vi har i tillegg gjeld med oss fra 2023. Bydelen leverer gode tjenester, men med et kostnadsbilde som ikke er tilpasset de rammene som bydelsutvalget har gitt.

Gjennom hele 2024 har bydelen arbeidet etter et strategi- og omstillingsprogram for perioden 2024-2027 som ble vedtatt sammen med budsjettet for 2024. Bydelen har valgt langsiktig omstilling som metode, framfor kortsiktige kutt.

Bydelens strategi gjennom 2024 har vært følgende:

Sammen med strategien har bydelen arbeidet etter et omstillingsprogram, med en rekke omstillingstiltak ledet ut fra bydelens overordnede utfordringer. Omstillingsprogrammet hadde en rekke overordnede mål da det ble vedtatt i desember 2023.

Det er etablert en god oversikt over bydelens omstillingstiltak i en egen portefølje. Her legger man fortløpende inn nye tiltak. Disse har som formål å redusere kostnadene til bydelen, men forventes også å gi gode tjenester, i tråd med bydelens oppgaver og samfunnsoppdrag.

Bydelen har en aldrende befolkning og har mange innbyggere over 80 år. Dette medfører økt behov for å forberede seg til alderdom og sette folkehelsen i bydelen på kartet. Bydelsutvalget vedtok en ny folkehelseplan i desember 2024 som bydelsdirektøren følger opp med tjenester og aktiviteter som tiltak.

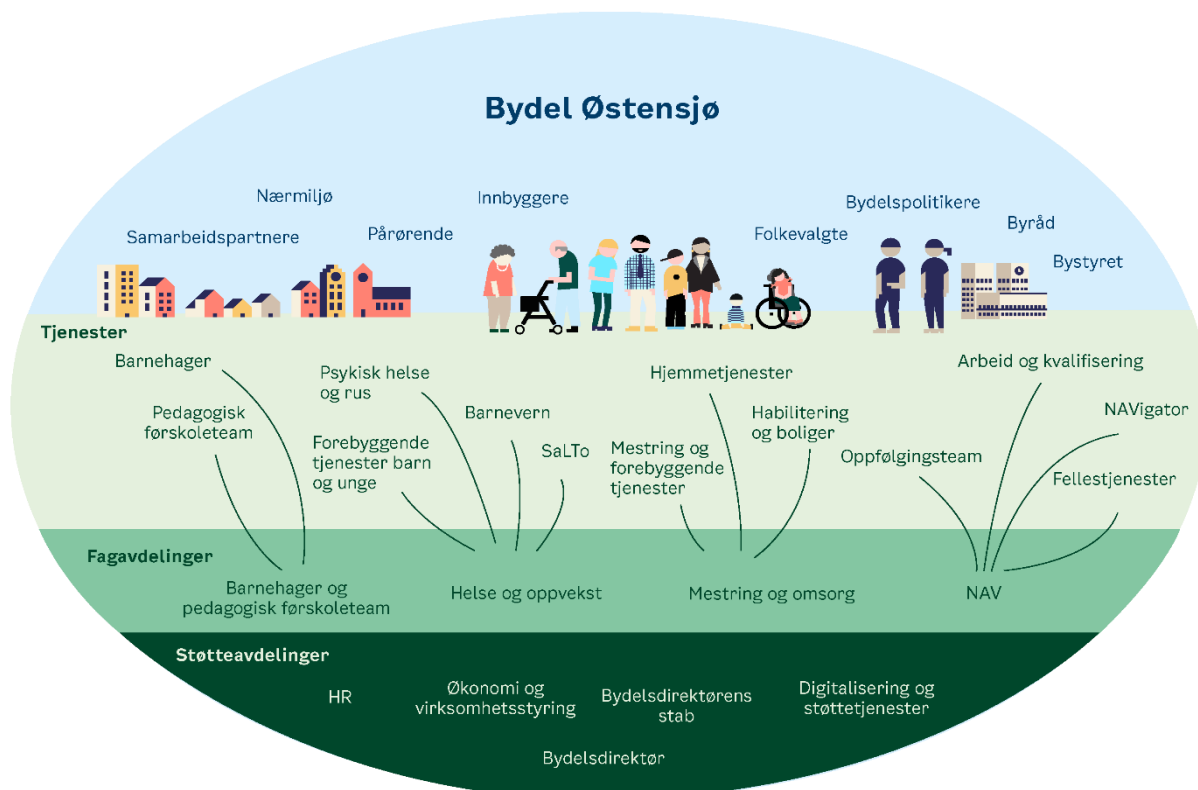
Mange i vår bydel har behov for pleie og omsorg. Måltallet for sykehjemsplasser er økt fra 400 plasser i 2023 til 423 plasser i året 2024. Gjennomsnittstallet for 2024 har vært 440 plasser.

Statistikken viser at befolkningssammensetningen ikke endrer seg vesentlig, men at delbydelene er forskjellig og trenger tilpassede tjenester. Blant annet er det press på barnehageplasser i Oppsal delbydel, samtidig som det er lavere etterspørsel i andre delbydeler. Totalt sett har bydelen for mange tilgjengelige barnehageplasser og har stengt flere avdelinger som en tilpasning.

Knapphet på kommunale eiendommer og boliger i bydelen og i Oslo kommune utfordrer handlingsrommet. Bydelen har kartlagt boligbehovet gjennom 2023 og det kan være inntil 100 innbyggere som trenger tilrettelagt bolig. Skal Bydel Østensjø få til ønsket omstilling er det viktig at vi samarbeider med Boligbygg og Oslobygg om å gi flere av våre innbyggere tjenester i egen bydel. Årsregnskapet viser at bydelen kan redusere dyre kjøp ved å ha tilgang til enda flere boliger i nærmiljøet.

2.1 Organisasjon og bemanning

	01.01.2024	01.01.2025	Endring
Ansatte	1 994	2 129	135
Årsverk	1 410	1 457	47

Oversikten over viser ressursinnsats, og ikke budsjetterte årsverk. Økning i antall ansatte fra 1.1.2024 til 1.1.2025 utgjør 135 personer. Antall årsverk omfatter både fast ansatte og vikarer, og her har det vært en økning på 47 årsverk. Årsaken til endring i antall ansatte skyldes at bydelen nå reduserer kjøp av vikarer og har flere faste ansatte i stedet for vikarer. I tillegg har bydelen tatt tilbake noen eksterne kjøp, der man i stedet leverer egne tjenester.

Per 1.7.2024 ble det gjort justeringer av bydelens avdelingsstruktur og ansvarfordeling, for å kunne heve ambisjonsnivået på endringstakt og kommunikasjon. Det ble opprettet en stabsavdeling (bydelsdirektørens stab) som ledes av nyopprettet stilling som assisterende bydelsdirektør. Bydelsdirektørens stab har ansvar for politisk sekretariat, kommunikasjon, samfunnsmedisin (bydelsoverleger), folkehelse, samt det overordnede ansvaret for omstillingsprogrammet, nærværarbeidet og bindeledd til tillitsvalgte og vernetjenesten. For

flertallet av stillingene har det her vært snakk om interne flyttinger av medarbeidere og omgjøring av eksisterende stillinger for å møte bydelens behov.

Digitalisering og støttetjenester ble etablert som egen avdeling med avdelingsdirektør som inngår i bydelens strategiske ledelse. Ansvarsområder er digitalisering, IKT, eiendomsforvaltning, velferdsteknologi, renhold og driftstjenester. Ansvarsområdet inkluderer også etablering av og drift av felles innbyggertorg og digitale kontaktpunkter for publikum.

Per 1.9.2024 gikk NAV fra å ha en toleder-organisering til å ha en leder. NAV ble da organisert som en egen avdeling med avdelingsdirektør NAV organisert i bydelsdirektørens ledergruppe.

2.2 Befolkningsgrunnlag

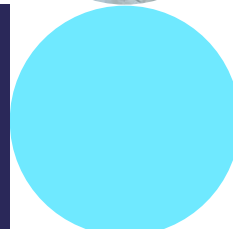
Befolknings- utvikling	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024	Andel av bef. i Oslo pr. 01.01.2023	Andel av bef. i Oslo pr. 01.01.2024
0 år	597	630	558	565	6,8 %	6,8 %
1-2 år	1 219	1 160	1 193	1 186	7,3 %	7,5 %
3-5 år	1 953	1 891	1 800	1 807	8,2 %	8,3 %
6-12 år	4 746	4 730	4 712	4 601	9,3 %	9,2 %
13-17 år	2 958	3 030	3 152	3 306	8,9 %	5,2 %
Sum 0-17 år	11 473	11 441	11 415	11 465	8,6 %	7,2 %
18-24 år	3 251	3 208	3 323	3 422	5,5 %	5,6 %
25-66 år	29 333	29 384	29 731	29 960	6,8 %	6,8 %
67-79 år	4 172	4 342	4 502	4 652	7,7 %	7,8 %
80-89 år	1 948	1 853	1 743	1 741	10,1 %	9,5 %
90 år +	614	609	626	655	13,1 %	14,0 %
Sum 67 år +	6 734	6 804	6 871	7 048	8,5 %	8,5 %
Sum bydel	50 791	50 837	51 340	51 895	7,2 %	7,0 %

Den 1. januar 2024 bodde det 51 895 personer i bydelen. Det er 7 prosent av Oslos befolkning og det er en nedgang på 0,2 % fra året før. Kriteriebefolkningen økte allikevel i 2023 med 555 personer. Befolkningsveksten skyldes at det flyttet flere inn i bydelen enn ut. Bydelen vokste med 352 personer som følge av innflytting. Det ble også født 154 flere barn enn antallet innbyggere som døde. Likevel er antall barnefødsler lavest siden 2002. Det ble født 560 barn i bydelen, mens 406 Østensjøboere døde.

2.3 Omfang av politiske organers virksomhet

	2023		2024	
	Møter	Saker	Møter	Saker
Politisk utvalg				
Bydelsutvalg	8	168	8	170
Arbeidsutvalg	7	48	7	143
Oppvekstkomiteen	7	67	7	73
Bydelsutvikling, miljø- og kulturkomité	7	58	7	71
Omsorgskomiteen	7	75	7	84
Brukerutvalg				
Eldreråd	7	74	7	80
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	7	56	7	68
Tilsynsutvalg		6		9
Ungdomsråd	7	68	7	66

Årsaken til økningen i antall saker hos arbeidsutvalget fra 2023 til 2024 er Bydel Østensjøs nye politiske reglement for perioden 2023 – 2027 (Sak 144/23 behandlet 30.10.23). Endringen skyldes at alle politiske saker skal behandles i arbeidsutvalget før sakene sendes videre til råd, komiteer og bydelsutvalget.

3 Måloppnåelse og resultater

3.1.1 Bydelens totale ressursinnsats – driftsregnskapet

Tabell 0.1 Brutto driftsutgifter i 1000 kr.

Brutto driftsutgifter	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik reg.bud/regnskap 2024
F01 Administrasjon og fellestjenester	59 008	160 037	73 414	113 050	-39 635
F02A Barnehager	721 511	699 466	707 957	720 449	-12 491
F02B Barnevern	175 739	157 647	166 854	224 799	-57 945
F02C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	93 117	87 057	83 866	84 006	-140
F03 Helse og omsorg	1 517 588	1 472 313	1 492 407	1 577 310	-84 895
Sum brutto utgifter, drift	2 566 962	2 576 520	2 524 498	2 719 613	-195 107
FO4 Sosiale tjenester og ytelser	299 952	286 687	298 010	347 382	-49 371
Sum brutto driftsutgifter inkl. sosiale tjenester og ytelser	2 866 914	2 863 207	2 822 509	3 066 995	-244 487

Tabell 0.1 B Netto driftsutgifter i 1000 kr.

Netto driftsutgifter	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik reg.bud/regnskap 2024
F01 Administrasjon og fellestjenester	32 639	101 626	25 646	61 465	-35 818
F02A Barnehager	606 382	600 779	623 540	628 150	-4 610
F02B Barnevern	169 297	155 947	165 726	217 467	-51 742
F02C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	83 515	80 391	80 623	75 086	5 537
F03 Helse og omsorg	1 237 745	1 234 761	1 259 880	1 281 871	-21 991
Sum brutto utgifter, drift	2 129 577	2 173 504	2 155 416	2 264 039	-108 624
FO4 Sosiale tjenester og ytelser	248 453	199 967	253 611	291 571	-37 960
Sum brutto driftsutgifter inkl. sosiale tjenester og ytelser	2 378 030	2 373 471	2 409 027	2 555 611	-146 584

Bydel Østensjø har et regnskapsmessig årsresultat for 2024 på 146,6 millioner kroner i merforbruk. Aktivitetsnivået til bydelen lå på vel 80 millioner kroner i for høyt ved inngangen til 2024. I tillegg hadde vi med oss 42,8 millioner kroner i gjeld fra 2023.

Bydelen har valgt den økonomiske modellen *omstilling*, framfor kortsiktige kutt i tjenestetilbud. Måten Bydel Østensjø arbeider med omstilling, innebærer tett involvering av medarbeidere, vernetjeneste og tillitsvalgte i alle deler av endringsprosesser, samt nært samarbeid med råd og folkevalgte og dialog med innbyggere. Dette er en modell som både bydelsutvalget og bydelsadministrasjonen har tro på. Omstilling vil gi mer varige og bærekraftige løsninger, selv om omstilling også tar tid. Gjennom det politiske arbeidet i råd og komiteer, settes premisser, og bydelens administrasjon involverer bredt og kommer med tiltak. I omstillingsarbeidet er det et mål å gjøre treffsikre tiltak for å ivareta innbyggerne og deres behov, samtidig som vi oppfyller kravene i henhold til lov- og avtaleverk, løser oppgavene som er gitt til bydelen innenfor gitte rammer. Modellen omstilling krever at bydelen bruker noe mer tid, men med tett oppfølging, og god oversikt over mål- og virksomhetsstyring. Godt samarbeid vil gi varige løsninger for bydelens samfunnsoppdrag.

Regnskapsresultat 2023-2025 (tall i mill. kroner)	2023	2024	2025
Ordinært driftsresultat	-81,1	-103,8	
Mindreforbruk fra 2022	23,3		
Merforbruk fra 2023		-57,8	
Merforbruk 2024 – gjeld til nedbetaling i 2025			-146,9
Merforbruk fra 2023 som overføres 2025		15	
Driftsresultat	-57,8	-146,6	

Bydelen har gjennom god digital utvikling og databasert kunnskap fremskaffet flere styringsmodeller med sanntidsdata. Systemet gir alle ledere og budsjettansvarlige åpen oversikt over økonomi, prosjekter og tiltak for omstilling.

1. Oversikt over avvik mellom budsjett og regnskap per måned. Alle avvik er beskrevet med årsak og tiltak for besparelse.
2. Porteføljeoversikt for omstillingstiltak med gevinstplan. Hvert enkelt omstillingstiltak som er foreslått og utviklet av tjenesten ligger i oversikten. Tiltaket er omtalt med hensikt, gevinst, tid og status.
3. Porteføljeoversikt for styring av prosjekter for å sikre fremdrift og økonomien i tildelte prosjektmidler.

Vi har i tillegg oversikter som viser sykefravær per enhet per måned, befolkningsutvikling og data fra HR- og Økonomisystemet og i Power BI. Data blir hentet ut via API, det vil si med lenke til opprinnelig database. Det gjør at vi ikke får økt administrasjon ved å samle data, men redusert administrasjon og økt tilgjengelighet av faktabasert data.

Bydelen har hatt begrenset med ressurser til å støtte hele organisasjonen i det nødvendige endringsarbeidet gjennom året. Kommunale barnehager, habilitering og hjemmetjenesten ble prioritert først. For disse tjenestene ser vi en positiv trend, og selv om kommunale barnehager gikk med 13,7 millioner kroner i merforbruk, er det lavere enn i 2023. Tilpasning av barnehagedriften til et redusert barnetall i årene som kommer, vil komme som egen prosess våren 2025.

I løpet av høsten er en leder-modellen på plass i NAV, og fast leder er ansatt i barnevernet. De to sistnevnte tjenestene står alene for 89,5 millioner kroner i merforbruk i 2024. Ved å ta i bruk oppvekstreformen i barnevernet og på hele oppvekstfeltet ser vi en god effekt både på tjeneste og økonomi.

3.1.2 Bydelens investeringer

Prosjektnavn	Prosjekt-nummer	Dok 3 2024	Regulert budsjett 2024 (inkl. y.disp- fra 2023)	Regnskap 2024	Avvik (VII-VIII)
Kjøp El-biler hjemmetjenesten	113070	0	6 100 000	4 522 170	1 577 830
Oppgradering av torg og møteplasser	116053	0	4 655 000	1 529 534	3 125 466
Sum kap.013		0	10 755 000	6 051 704	4 703 296
Inventar og utstyr nye bhg	105079	0	142 000	0	142 000
Sum kap.271		0	142 000	0	142 000
Sum kap. totalt		0	10 897 000	6 051 704	4 845 296

Det ble i 2024 anskaffet 15 elbiler til hjemmetjenesten for til sammen 4,5 millioner kroner. Dette ble finansiert gjennom låneopptak i Oslo kommune. Av 6,1 millioner kroner er det gjenstående 1,6 millioner kroner, som skal brukes til ytterligere utfasing av biler i løpet av 2025.

I 2024 har bydelen mottatt midler til torg og møteplass til oppgradering av Bogerud torg, samt til ferdigstillingen av Bøler aktivitetspark. Begge prosjekter forventes å bli ferdigstilt i løpet av 2025. Bydelen mottok midler til oppgradering av grøntområdet ved Vekterveien i 2023 med oppstart 2024 og prosjektet vil bli ferdigstilt sommer 2025.

3.1.3 Noter i regnskapet

Her kommer de særskilte regnskapskommentarene, viser ellers til bydelens avgitte regnskap for 2024 inkludert notene.

På grunn av stengte tilganger i HR-systemet har ikke bydelen tilgang til dokumentsenter for reise, utlegg og bruk av kredittkort. System er satt opp med interimskonto ved utlegg og bruk av kredittkort som det er mulig å bokføre på. Riktig hovedbokskonto og MVA bruk lar seg ikke kvalitetssikre av bydelen.

Bydel Østensjø har hatt flere møter med Utviklings- og kompetanseetaten med refusjoner fra NAV som agenda. Bydelen har etter sentralisering sett at ajourhold av kundereskontro NAV har økt fra ca. 4 mill.kr. til 14 mill.kr.. Vi ser at i de siste månedene i 2024 er det brukt mer ressurser på ajourhold, og kundereskontroen er per 31.12.2024 9,6 mill.kr.

Konsekvensen av manglende ajourhold kan øke tap på inntektskrav mot NAV. Bydelen har hatt begrenset mulighet til å kontrollere beløpene, men har avsatt til tap etter rundskriv 12/202.

3.2 Funksjonsområde 1: Administrasjon og fellesutgifter

3.2.1 Ansvarsområde

- Fellesfunksjoner for støtte, kompetanse og kapasitet til medarbeidere og ledere
- Internkontroll, HR, økonomi, felles strukturer i organisasjonen, kommunikasjon og politisk sekretariat
- Kultur og nærmiljø

3.2.2 Hovedmål

Følge opp bydelens overordnede mål i tråd med omstillingsprogrammet for 2024-2027.

3.2.3 Situasjonsbeskrivelse

Gjennom hele året har det vært arbeidet med å øke kompetansen på kontinuerlig forbedring og innovasjon. Hele organisasjonen må med for å skape en større kultur for kontinuerlig forbedringsarbeid og endring. Dette er i tråd med strategi- og omstillingsprogrammet til bydelen, og en forutsetning for å lykkes med omstillingen.

Lederutviklingsprogrammet som bydelen har fått OU-støtte til å gjennomføre, har vært en av flere viktige arenaer for å styrke ledernes evne til å drive god ledelse og gjennomføre endringsarbeid og omstillingsprosesser i sine tjenester. Det har vært tre samlinger i forbindelse med lederutviklingsprogrammet i løpet av 2024. Bydelen ønsker at endringsarbeidet i stor grad skal ta utgangspunkt i innbyggernes behov og medarbeidernes egne initiativer.

Bydelens samlede sykefravær i 2024 utgjorde 12,1 %, og er en reduksjon på 0,1 prosentpoeng sammenlignet med 2023. Bydelen har som mål å oppnå et nærvær på 90,5 % innen 2027. I 2024 har bydelen kommet i gang med et nærværprosjekt, og satsningen på nærvær har blitt ytterligere styrket videre fra 2025.

Gjennom 2024 har bydelen kommet i gang med prosjektet «En dør inn», som skal sikre fremtidens lokalisering av bydelens tjenester og kontorlokaler, og opprettelsen av et innbyggertorg. Dette er også i tråd med mål i omstillingsprogrammet, og bydelen har hatt prosjektledelse innleid fra Utviklings- og kompetanseetaten. Ved utgangen av 2024 var bydelen i mål med et rom- og funksjonsprogram.

Bydelen har også i løpet av året styrket satsningen på digitalisering, og har blant annet startet arbeidet med å bygge opp en dataplattform som sammenstiller data fra ulike kilder og skal hjelpe bydelen med innsikt for å kunne ta bedre beslutninger.

Innenfor området kultur og nærmiljø, har bydelen tildelt midler til frivillige lag og organisasjoner etter vedtatte kriterier for ordningene. Totalt har Østensjø bydelsutvalg tildelt 920 000 kroner til kultur -og nærmiljøformål i 2024. Bydelen har også arrangert Østensjø bydelsdager, og gjennomførte for første gang en frivilligbørs. Sistnevnte ble arrangert med støtte fra Byrådsavdeling for sosiale tjenester.

3.2.4 Hovedoversikt økonomi F01 - netto driftsutgifter

Netto utgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik reg.bud/regn-skap 2024
100 Politisk styring	986	2 771	2 825	1 762	1 063
110 Kontroll og revisjon	300	310	310	312	-2
120 Administrasjon	28 440	28 687	8 349	50 537	-42 188
130 Administrasjonslokaler	3 147	4 293	9 505	8 989	516
180 Diverse fellesutgifter		14 585			
190 Interne serviceenheter (intern bruk - nullstilles kvartalsvis)		46 390			
335 Rekreasjon i tettsted	904	219	219	877	-658
360 Naturforvaltning og friluftsliv	247	250	250	332	-82
385 Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	3 752	4 121	4 189	3 187	1 002
860 Motpost avskrivninger	-5 138			-4 531	4 531
Sum netto utgifter	32 639	101 626	25 646	61 465	-35 818

Merforbruket skyldes i hovedsak overføring av merforbruk fra 2023.

3.2.5 Mål, tiltak og resultatindikatorer, samt nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Resultatindikator - Funksjonsområde 1	Resultat 2022	Resultat 2023	Måltall 2024	Resultat 2024	Avvik 2024
Andel faste heltidsstillinger i bydelene	72,5 %	74 %	77 %	79 %	2 %

Bydelen har jobbet systematisk for å utvikle en heltidskultur over flere år, og har blant annet deltatt i FoU-prosjekt og innovasjonsprosjekt i tidsrommet 2018-2024 med Fafo, Drammen kommune og Fredrikstad kommune, som ble avsluttet i desember 2024. Det har vært prøvet ut ulike involveringsmetodikker, arbeidstidsordninger og rekrutteringspraksis. Ny metoder for turnusplanlegging og faste ansettelser i stedet for vikarer/innleie fra vikarbyrå har bidratt til økt andel heltidsstillinger.

Funksjonsområde

FO2

Tjenester til barn,
unge og deres familier

3.3 Funksjonsområde 2A: Barnehager

3.3.1 Ansvarsområde

- Barnehager
- Pedagogisk førskoleteam
- Barnehagemyndighet – godkjenning, tilsyn og opptak

3.3.2 Hovedmål

Bidra til måloppnåelse i bydelens omstillingsprogram for 2024-2027.

Barnehageområdet har også følgende mål:

- Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekstmiljø – og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som mer fritt for mobbing, vold og overgrep.
- Barnehagebarn og elever skal møte medarbeidere med høykompetanse og tid til å følge opp den enkelte.
- Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring.
- Barnehagebarn skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser.
- Kapasiteten i barnehageplasser skal møte forventet vekst i antall barn, og byggene skal bidra til et trygt og inkluderende læringsmiljø.
- Barnehagemyndighet skal følge opp med kontroller og tilsyn ved mistanke eller varsel om at lov- og avtaleverk ikke blir fulgt opp.
- Barnehagemyndighet følger opp private barnehager etter samme vilkår som for kommunale barnehager og beregner tilskudd etter de til enhver gjeldende satser.

3.3.3 Situasjonsbeskrivelse

Bydel Østensjø hadde i 2024 et omfattende barnehage tilbud med totalt 49 barnehager fordelt på kommunale, private og familiebarnehager. Bydelens barnehager har 2 666 barn totalt, hvorav 606 har minoritetsspråklig bakgrunn. Bydelen har betydelig overkapasitet på barnehageplasser. Dette omfattet ved utgangen av året 120 ledige storebarnsplasser, i tillegg til 192 storebarnsplasser i Skullerudbakken barnehage, som ikke er tatt i bruk, og der lokalene er leid ut for fem år.

Kvalitetsarbeidet i barnehagene bygget i 2024 videre på "Trygg før tre"-programmet gjennom "Kvalitet i Praksis"-initiativet, som fokuserer på systematisk observasjon og veiledning for å styrke relasjonene mellom barn og ansatte.

Sykefraværet i de kommunale barnehagene har økt fra 13,1 % til 14,0 % sammenlignet med 2023.

På det spesialpedagogiske området mottok 111 barn særskilt hjelp, mens 28 barn fikk tilrettelegging for nedsatt funksjonsevne. Bydelen har innført nye, mer effektive rutiner for oppfølging, og organisert støttepedagogene i geografiske team for å sikre jevnere kvalitet i tilbudet.

Barnehagemyndigheten gjennomførte stedlig besøk i alle private og kommunale barnehager i 2024, og utstedte 77 dispensasjoner fra utdanningskravet. Det er identifisert behov for oppgradering av flere utelekeplasser, og en vedlikeholdsplan er under utarbeiding. Lillejordet barnehage, som nå holder til i midlertidige lokaler, er planlagt flyttet til permanente lokaler i løpet av 2025.

Alle søkere med lovfestet rett fikk tilbud om plass, med 14 barn under 3 år på venteliste ved årsslutt, hovedsakelig grunnet spesifikke barnehageønsker. Til tross for overkapasitet på barnehageplasser, har bydelen klart å tilpasse bemanningen. Det har likevel ført til mange endringer i barnegruppene gjennom høsten, samt bruk av midlertidige ansatte. Det har gitt en ustabil personalsituasjon for barna i de berørte barnehagene. Overkapasiteten i 2024 har også medført betydelige tap i foreldrebetaling.

Stafettloggen, som er en del av Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI), ble aktivt brukt i alle barnehagene for å sikre god oppfølging av enkeltbarn. I 2024 ble det gjennomført 167 stafettlogg møter i de kommunale barnehagene. Verktøyet er verdifullt for å koordinere tverrfaglig samhandling og sikre kontinuerlig oppfølging av barn som trenger ekstra støtte.

Innen tidlig innsats mottok bydelen 47 henvendelser om enkeltbarn, hvorav 37 var til logoped. Logopedtjenesten ga veiledning og konkrete tiltak for barn med uttale- og taleflytvansker. Spesialpedagogene bidro med veiledning i det ordinære tilbudet og vurderte behov for sakkyndig vurdering. På gruppenivå ble det gjennomført systemveiledning i syv barnehager, inkludert fire private avdelinger.

3.3.4 Hovedoversikt økonomi FO2A - netto driftsutgifter

Netto utgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik reg.bud/regnskap 2024
201 Barnehage	493 413	491 050	505 410	519 073	-13 663
211 Styrket tilbud til førskolebarn	35 566	33 966	39 000	35 073	3 928
221 Barnehagelokaler og skyss	77 403	75 763	79 130	74 005	5 125
Sum netto utgifter	606 382	600 779	623 540	628 150	-4 610

FO2A barnehager viser totalt et merforbruk på 4,6 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak høy innleie av vikarer i barnehagene på grunn av sykefravær og lavere inntekter på foreldrebetaling på grunn av færre barn enn budsjettet. Omstillingsprogrammet som har vært gjennomført i 2024 med søkelys på nærvær og kvalitet i barnehagene, har gitt noe effekt på kjøp av vikarer ved bruk av grunnbemanningslæren, slik at vikarbruken nå ligger lavere enn 2020 før Covid satte inn.

Pedagogisk førskoleteam holder seg innenfor sine rammer tross økning i antall timer veiledning i barnehagene.

3.3.5 Mål, tiltak og resultatindikatorer, samt nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Mål 1: Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Tiltak 1: Videreføre utviklingsarbeidet med Barnehjernevernet og gi riktig og rask hjelp til barn og familier gjennom Oslohjelpa.

Bydel Østensjø har utarbeidet en veileder for temabasert pedagogisk opplegg i barnehager for å snakke med barn om kropp, gode og vonde følelser, ulovlige hemmeligheter og berøringer. Opplæring er digitalisert, og barnehagene har arbeidet med innholdet på personalmøter. Det pedagogiske opplegget gjennomføres årlig i alle bydelens barnehager.

Bydel Østensjø har utviklet en kursrekke for våre medarbeidere, kalt KIP-Verksted. Dette består av fire forskjellige kurs med fire ulike temaer. Kurs i hvordan avdekke og snakke om vold og seksuelle overgrep er en del av denne kursrekken. Det har i 2024 vært avholdt ett kurs i dette temaet.

Alle kommunale barnehager har videreført satsningen knyttet til Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI). Oslohjelpa trakk seg i 2024 ut av BTI-arbeidet og har nå gått inn i bydelens forebyggende barne- og ungdomsteam. Et team som tilbyr lavterskel arenaflexibel oppfølging til barn, unge og deres familier. Barnehagene bistår den enkelte familie i å få rask hjelp ved behov.

Tiltak 2: Delta i utvikling av lokale handlingsplaner i tråd med Strategi for å fremme gode oppvekstvilkår i Oslo

Bydel Østensjø har gjennomført et bredt arbeid på tvers av alle tjenester som arbeider det å fremme gode oppvekstvilkår for barn og unge i Oslo kommune. Det er laget en felles lokal handlingsplan gjeldende for alle virksomheter som arbeider med barn og unge i bydelen. Et sterkt og godt samarbeid på tvers av ulike tjenester er en forutsetning for å lykkes i arbeidet.

De kommunale barnehagene arbeider, som tidligere nevnt, aktivt med systematisk kvalitetsarbeid gjennom Kvalitet i praksis (KIP) og CLASS. I tillegg jobber vi med å systematisere arbeidet med enkeltsaker gjennom Bedre tverrfaglig Innsats (BTI), og vi følger alle Oslostandarder gitt på området.

Tiltak 3: Sørge for at alle barnehager har lokale handlingsplaner for å forebygge mobbing og styrke de ansattes kompetanse på et inkluderende leke- og læringsmiljø.

Barnehagene i Bydel Østensjø har implementert "Prosedyre for å sikre et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø for alle barn". Innholdet i prosedyren skal sikre en praksis som skaper et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, samt bidrar til å forebygge, avdekke, stoppe, og håndtere mobbing og krenkelser mot barn. Dette skal beskrives i en lokal handlingsplan som skal forankres i personalgruppen og med Samarbeidsutvalget. I kursrekken, KIP-Verksted, som består av en kursrekke med fire kurs er også sikre et godt psykososialt barnehagemiljø. I 2024 ble det ikke avholdt kurs i dette grunnet uforutsette hendelser. Barnehagemyndighet har fulgt opp de private og kommunale barnehagene for å sikre at alle har arbeidet frem lokale handlingsplaner.

Tiltak 4: Styrke foreldresamarbeidet gjennom bl.a. egen håndbok for samarbeid mellom foresatte, barnehage og bydel.

Høsten 2024 ble det innført en ny håndbok for samarbeid mellom foresatte, barnehage og bydel. I tråd med denne har Bydel Østensjø gjennomført faste samarbeidsmøter en gang pr måned med leder i Foreldreutvalget for barnehager i Østensjø (FUB Østensjø). Høsten 2024 ble det avholdt et felles møte med alle valgte foreldrerepresentanter i Samarbeidsutvalgene i kommunale og ikke-kommunale barnehager (SU). I dette møtet ble informasjon fra bydelen samt informasjon fra FUB delt og leder og nestleder av FUB Østensjø ble valgt.

Mål 2: Barnehagebarn skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte

Bydelen har videreutviklet kompetanseprogrammet KIP-verksted. Programmet inneholder grunnleggende barnehagefaglige temaer og er rettet mot alle barnehageansatte. Det er en målsetning at alle barnehageansatte i løpet av 5 år har gjennomført hele programmet. Veiledning for nyansatte pedagoger er gjennomført i tråd med sentrale føringer. Det er gitt veiledning til barnehagelærere både første og andre året i jobb etter fullført utdanning. Denne veiledningen er i tillegg til veiledningen som gis i *Kvalitet i praksis*.

Tiltak 1: Videreføre arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning og lederutdanning for pedagogiske ledere.

7 barnehagelærere/pedagogisk ledere startet på andre videreutdanninger i regi av Udir og bydelen har 5 deltakere på studiet Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU). I tillegg har: En barnehagestyrer har tatt Nasjonal lederutdanning for barnehagestyrere, en styrer har fullført Jus for ledere i regi av Utdanningsdirektoratet på BI, to har påbegynt sin utdanning. 3 pedagogiske ledere har tatt lederutdanning på BI i regi av Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap.

Tiltak 2: I samarbeid med Høgskolen i Innlandet gjennomføre et utviklingsprosjekt hvor fokus er styrket samarbeid om kvalitetsutvikling og hvor bydelene deltar i lærende nettverk.

Bydelen har deltatt i lærende nettverk og i utviklingsprosjektet. Innhold fra samlingene er tatt inn i eget arbeid med Kvalitet i praksis.

Tiltak 3: Videreføre satsing på økt grunnbemanning og økt pedagogtetthet i barnehager i levekårsutsatte områder og forsøket med ekstra ressurspedagog i utvalgte barnehager

Dette er ikke et tiltak som gjelder for Bydel Østensjø. Bydelen har innført grunnbemanningslæren for å dekke opp stabil bemanning som erstatter kjøp av vikarer.

Mål 3: Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring

Tiltak 1: Bydelene skal følge opp Strategi om kvalitet i barnehagen gjennom utarbeidelse av egne, lokale handlingsplaner

Bydelen har igangsatt arbeidet med å utarbeide en lokal handlingsplan for barnehagenes systematiske kvalitetsarbeid og utvikling av barnehagen som lærende organisasjon. Handlingsplanen baseres på Strategi for kvalitet i barnehagen og skal konkretisere byrådsavdelingens overordnede handlingsplan.

Tiltak 2: Gi barnehagebarn økt kunnskap om miljø og bærekraft gjennom blant annet MUV kreativt gjenbrukssenter og samarbeid med UiO

Barnehagene er informert om MUV og deres tilbud, samt mulighetene for samarbeid med UiO om forskningsprosjekter og pedagogiske programmer som støtter arbeidet med miljø og bærekraft. Hver barnehage vurderer hvordan MUV og samarbeidet med UiO kan integreres som ressurser i deres pedagogiske arbeid.

Mål 4 Barnehagebarn skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser

Tiltak 1: Alle kommunale og alle nye private barnehager skal følge Oslostandard for inkluderende leke- og språkmiljø, Oslostandard for tilvenning og Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS

Bydel Østensjøs barnehager følger Oslostandardene og jobber systematisk med leke- og språkmiljø gjennom *Kvalitet i praksis*. Det ambulante språkteamet støtter barnehagene i kompetanseheving. Det er etablert et samarbeid med skolene på systemnivå for å ivareta arbeidet med samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS. Det er nedsatt en arbeidsgruppe bestående av rektorer og barnehagestyrere. Rutinene i standarden er fulgt også i 2024.

Tiltak 2: Videreføre lavterskeltilbud som åpen barnehage i bydeler med lav barnehagedeltakelse

Bydel Østensjø har høy barnehagedeltakelse, men har to åpne barnehager, hvorav en kommunal og en privat driftet.

Foreldreundersøkelsen for barnehageåret 2024/2025 blir gjennomført januar 2025 og tallene er ikke tilgjengelige før medio februar 2025.

Mål 8: Kapasiteten i barnehageplasser skal møte forventet vekst i antall barn, og byggene skal bidra til et trygt og inkluderende læringsmiljø

Bydelen har igangsatt en prosess for å sikre at antall barnehageplasser er tilpasset antall barn og imøtekommer en synkende barnebefolkning i området.

Tiltak 1: Jobbe for bedre dimensjonering av barnehagekapasiteten i Oslo ved å etablere nye barnehageplasser i områder med behov, samtidig som antall plasser reduseres i områder med overkapasitet

Bydelen sikrer informasjon og dialog med Bydelsutvalget og Byrådsavdelingen for utdanning slik at Oslo kommune til enhver tid har god informasjon om kapasitet etter intensjonen i tiltaket.

Tiltak 2: Sikre tilstrekkelig areal til barnehageplasser i fremtidig byutvikling.

Det er en gjensidig informasjonsutveksling og dialog mellom Byrådsavdelingen for utdanning, bydelsutvalg og bydelen for å sikre at vi ved en fremtidig byutvikling har tilstrekkelig med barnehageplasser.

3.4 Funksjonsområde 2B: Barnevern

3.4.1 Ansvarsområde

Barnevernets hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Barnevernets arbeid er hjemlet i barnevernloven. Loven skal bidra til at barn og unge får gode og trygge oppvekstsvilkår.

3.4.2 Hovedmål

Bidra til måloppnåelse i bydelens omstillingsprogram for 2024-2027.

Barnevern har også følgende mål:

- Barnevernstjenesten skal redusere bruk av tiltak fra private aktører
- Utvikle tiltak og tilbud i egen regi ut fra identifiserte behov og utviklingstrekk
- Tilby lokale forsterkede tiltak for å forhindre institusjonsplasseringer
- Jobbe systematisk med å mobilisere familie og nettverk i forkant av plasseringer, og for å redusere oppholdstiden på institusjonene
- Tett oppfølging av institusjonsplasseringer og kontrakter for å holde kostnader nede
- Videreutvikle samarbeidssystemer med andre tjenester i bydelen, samt andre samarbeidsinstanser for felles ivaretagelse av utsatte barn og unge, med spesielt fokus på saker i psykiatri, barnevern, habilitering og i saker med levekårsutfordringer hvor det er behov for bistand fra både barnevernet og NAV.
- Delta i bydelens utviklingsarbeid, som blant annet Stafettloggen BTI (Bedre tverrfaglig innsats)
- Helhetlig og kvalitetssikret oppfølging av barn, biologiske foreldre og fosterhjem i saker der barneverntjenesten overtar omsorgen for barn
- Utarbeide kompetanseplan
- Ansette i henhold til grunnbemanningslæren innenfor vedtatt budsjettramme

3.4.3 Situasjonsbeskrivelse

2024 har vært et krevende år for barneverntjenesten økonomisk og det er igangsatt flere omstillingstiltak i tjenesten det siste året. Første del av omstillingsprosessen skjedde våren 2024, hvor familieavdelingen ble omstilt for å bygge opp et nytt internt tiltaksapparat. Barnevernstjenesten har gått fra fem til fire spesialiserte fagavdelinger. Andre del av omstillingsarbeidet ble besluttet i desember 2024, hvor ytterligere tre stillinger er omgjort for å styrke eget tiltaksapparat. I 2024 hadde barnevernstjenesten 56,2 årsverk fordelt på 62 ansatte.

Aktivitetsnivået i 2024 har vært svært høyt sammenlignet med tidligere år. Tjenesten har hatt et økende antall barn og unge med alvorlig atferdsvansker, eller som har en omsorgssituasjon hvor de kan bli vesentlig skadelidende. Dette har resultert i en markant økning av akutt-plasseringer og omsorgsovertakelser. Samtidig har tilgangen til akuttplasser, langtids-plasser på institusjon

og fosterhjem vært svært begrenset. Det har vært flere tilfeller hvor det har vært brudd på bistandsplikten. Dette har medført økte kostnader for barnevernstjenesten. I 2024 har det vært et økt fokus på å jobbe med kjernebarnevern og avslutte saker som ikke faller inn under barnevernstjenestens område.

Det har over tid vært en økning av barn og unge med alvorlig psykisk strev og behov av poliklinisk behandling eller innleggelse i psykisk helsevern. Samtidig er spesialisthelsetjenesten presset på kapasitet og øvrige tilbud til barn og unge i denne gruppen er begrenset. Dette har medført at barnevernstjenesten har ivaretatt saker og har plassert barn på barneverninstitusjon som ikke naturlig hører inn under barnevernets mandat og hvor barneverntjenesten har begrenset kompetanse.

De siste årene har rekrutteringen til barneverntjenesten vært mer krevende enn tidligere, spesielt rekruttering av medarbeidere med erfaring fra førstelinjen. Barnevernstjenesten erfarer økende konkurranse mellom barneverntjenestene, med andre offentlig tjenester og ideell/kommersiell sektor på feltet, samtidig med økning i langtidsfravær.

Barnevernkonsulentene har i årets lokale lønnsoppgjør fått personlig tillegg ved innfridd kompetansekrav noe som forhåpentligvis gjør barneverntjenesten mer konkurransedyktig. Det har i tillegg vært en utskiftning av store deler av i ledergruppa i 2024.

Barnevernstjenesten hadde et sykefravær på 11,6% i løpet av 2024. 8,1 % av sykefraværet er fravær over 16 dager. Langtidssykefravær representerer brudd på kontinuitet i hjelpen som gis til barn og foreldre. Det gir også en betydelig merbelastning for tjenestens øvrige medarbeidere, og forhøyet risiko for ytterligere sykefravær. Det er svært utfordrende å rekruttere kvalifiserte vikarer og tette bemanningshull raskt nok i forbindelse med langtidssykefravær. Det jobbes med nærværarbeid i barneverntjenesten for å øke nærværet samt at det i 2024 er gjort ansettelser etter grunnbemanningslæren i tjenesten.

3.4.4 Hovedoversikt økonomi FO2B- netto driftsutgifter

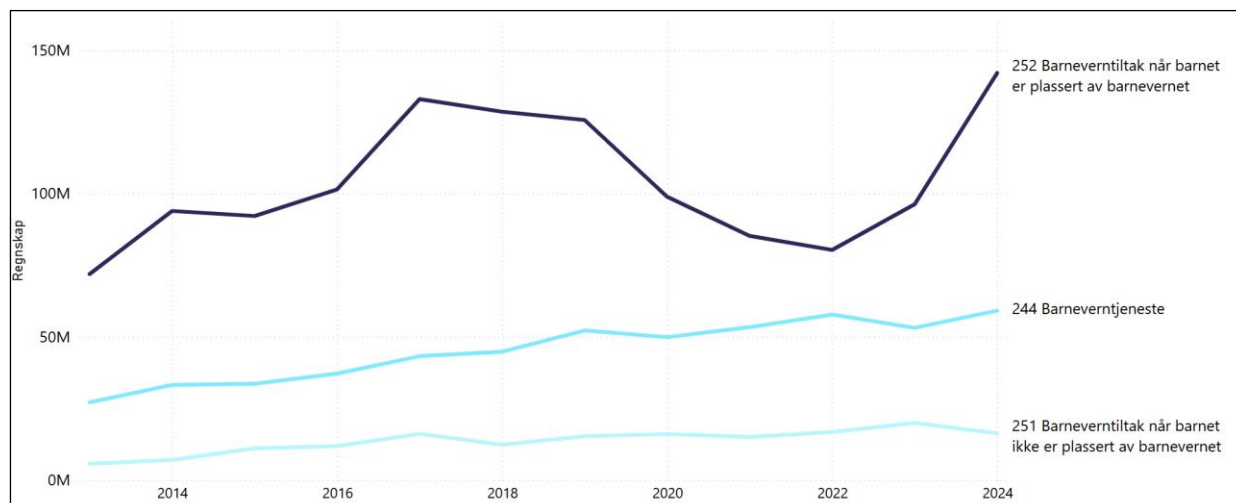
Netto utgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik reg.bud/regnskap 2024
244 Barneverntjeneste	53 123	62 769	69 868	59 098	10 770
251 Barneverntiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet	19 935	12 815	12 910	16 323	-3 413
252 Barneverntiltak når barnet er plassert av barnevernet	96 239	80 363	82 948	142 046	-59 098
Sum netto utgifter	169 297	155 947	165 726	217 467	-51 742

FO2B Barnevern endte med et merforbruk på 51,7 millioner kroner. Hovedgrunnen er utgifter til institusjon- og akutt plasseringer – bydelen har hatt langt flere plasseringer enn hva som lå til grunn i budsjettet. Kostra 252 hadde en økning på 48 % sammenlignet med fjoråret.

Mindreforbruk på kostra 244 må ses i sammenheng med at deler av budsjettet skulle vært fordelt på de andre områdene.

Det er blitt satt inn omstillingstiltak for å redusere utgiftene. Disse har allerede bidratt positivt ved slutten av året, og vi forventer større helårseffekt til neste år.

Grafen under viser regnskapsførte utgifter fra 2012-2024:

3.4.5 Mål, tiltak og resultatindikatorer, samt nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Mål 1: Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Tiltak 1: Barnevernstjenesten skal delta i utvikling av lokale handlingsplaner i tråd med Strategi for å fremme gode oppvekstsvilkår i Oslo.

Dette er et påbegynt og pågående arbeid i tjenesten og på tvers av tjenesteområdene som vil fortsette utover i 2025.

Tiltak 2: Gjennomføre barnevernøvelser i samarbeid med andre tjenester.

Barnevernstjenesten har gjennomført fire halvdagsseminar for barnehageansatte på slutten av 2024 hvor alle barnehagene i bydelen kan melde på ansatte etter behov. Temaene er blant annet meldeplikten og terskel for denne, saksgangen i en barnevernssak, hvordan man kan snakke med barn om vanskelige temaer, og hvilke tegn og symptomer ansatte bør være oppmerksomme på når det gjelder barns uttrykksformer og omsorgssvikt. Barnevernstjenesten har i tillegg hatt et undervisningsopplegg mot førskolebarna og det har vært gjennomført til ca. 55 førskolegrupper,

både private og offentlige barnehager. Alle barnehagene har fått tilbud om dette og inntrykket er at de fleste har meldt på sin gruppe.

I tillegg er barnevernstjenesten ute i alle 5.klassene på skolene i bydelen og tilbyr elevundervisning om barnevernstjenesten og om barns rettigheter og barns rett til omsorg og beskyttelse.

Tiltak 3: Barnevernstjenesten skal tilstrebe å være til stede på barn og unges arenaer for dialog og informasjonsarbeid. Barnevernstjenesten skal utvikle arenafleksible arbeidsformer, inkludert digitale, som legger til rette for at barn får kjennskap til barnevernet, hvordan barnevernet kan gi hjelp - og som bidrar til trygghet i kontakten med barnevernet.

Østensjø barneverntjeneste forholder seg til Oslostandarden for samarbeid mellom barnevern og skole, barnehager og helsestasjon. Det innebærer at barnevernstjenesten har lokale samarbeidsavtaler med hver skole i bydelen, 15 skoler totalt, og hvor det er avtalte møtepunkter. Det er årlige informasjonsmøter til personalet på skolene, deltagelse i utvidet ressursteam og elevundervisning til alle 5.klassene. Barnevernstjenesten har også deltatt på noen foreldremøter etter ønske fra skolene. Hver skole har også sin faste kontaktperson i tillegg til at de kan ringe og drøfte eller melde bekymring til vakttelefonen.

Barnevernstjenesten har også hatt et undervisningsopplegg til NAV, skoletannlegene, helsestasjon og Seksjon psykisk helse og rus om blant annet meldeplikten og barneverntjenesten sitt arbeid. I tillegg til hvilke risiko- og beskyttelsesfaktorer en skal se etter for å oppdage familier som kan være i behov av hjelp, for å forebygge at det blir barnevernssak. Barnevernstjenesten har også holdt en presentasjon om meldeplikt og barneverntjenesten sitt arbeid for Trasopklinikken som følger opp foreldre med rusproblemer. Barnevernstjenesten har også undervist om risiko- og beskyttelsesfaktorer for ledergruppa i bydelen til de tjenestene som følger opp barn og familier som en del av arbeidet med oppvekstreformen.

Tiltak 4: Legge til rette for kompetanseheving og implementering av prinsipper for traumebevisst praksis

Alle beredskapshjem og fosterhjem tilbys kurs i traumebevisst omsorg i regi av Barne -og familieetaten. De fleste barnevernksulentene som følger opp barn som bor i fosterhjem og deres fosterforeldre har gjennomgått opplæring i traumebevisst omsorg og bruker dette i veiledning og i arbeidet med barna og fosterforeldrene.

Mål 9: Barn og unge skal oppleve et samarbeidende og tilgjengelig barnevern med medarbeidere som har høy kompetanse, og som gir nyttig og trygg hjelp.

Tiltak 1: Barnevernstjenesten skal legge FNs barnekonvensjon til grunn i sin praksis og implementere Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet. Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet skal bidra til å styrke barns medvirkning i avgjørelser som angår dem.

Barnevernstjenesten er underveis i å implementere Oslo standarden med barn i barnevernet. Det jobbes i tillegg kontinuerlig med å utdanne barn i DCM - metoden og å utdanne nye veiledere for å sikre barns medvirkning i barnevernssaken. Det har vært et stort fokus på å sikre barnets stemme og vekting av denne i det skriftlige dokumentasjonsarbeidet.

Tiltak 2: Gjennomføre systematisk internkontroll slik at barns rettigheter ivaretas. Barnevernstjenesten skal ha systematiske tiltak som sikrer at barnevernets aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med barnevernsloven med tilhørende forskrifter. Som en del av oppfølgingen av "Kvalitetsreform for Oslos barnevern" skal BFE og bydelene utarbeide og implementeres felles retningslinjer for internkontroll.

Barnevernstjenesten har i 2024 hatt en gjennomgang av rutiner for internkontrollen, og vært en del av samarbeidet med Barne- og familieetaten (BFE) og andre bydeler for å utarbeide ny rutine og mal for internkontroll. BFE leverte forslag til mal og rutine i desember 2024, og denne vil bli implementert i barnevernstjenesten i 2025. Det gjennomføres stikkprøver i henhold til rutiner fra tidligere år, samtidig som kvaliteten på de ulike parameterne har hatt større fokus. Rutiner for oppfølgingsbesøks og tilsynsbesøk for barn som bor i fosterhjem har hatt økt fokus. Innføring fagsystemet Modulus har medført utfordringer knyttet til statistikk og uthenting av pålitelige data som styringsverktøy for tjenesten.

Tiltak 3: Delta i utviklingsarbeider og/eller erfaringsutveksling ved utvikling og utprøving av nye arbeidsformer i henhold til "Kvalitetsreform for Oslos barnevern". Angår utvalgte bydeler.

Bydel Østensjø er ikke en av de utvalgte bydelene i prosjektet.

Tiltak 4: Forberede nytt kompetansekrav for ansatte i barnevernstjenesten fra 2030. Som en del av oppfølgingen av «Kvalitetsreform for Oslos barnevern» er det et pågående kartleggingsarbeid som skal bidra til at det legges til rette for å imøtekomme kompetansekravet.

Det er utarbeidet en plan for hvor mange som til enhver tid kan ta videreutdanning/ mastergrad. Dette med tanke på kapasitet og ressursbruk i tjenesten og avdelingene.

Mål 10: Barn og unge som ikke kan bo hjemme, skal få trygge og stabile botiltak

Tiltak 1: Tilstrebe å rekruttere fosterhjem i barnets familie og nære nettverk når det er det beste for barnet. Barnevernstjenesten har plikt til alltid å vurdere om noen i barnets familie eller nære nettverk kan velges som fosterhjem. Vurderingen skal dokumenteres. Familieråd og andre nettverksmetoder er aktuelle i dette arbeidet.

Barnevernstjenesten vurderer alltid familie og nettverk i forkant av plassering. Familieråd som metode er ikke satt i system, men implementering av Familieråd og andre nettverksbaserte metoder er hovedsatsninger inn i 2025 for å sikre gode og bærekraftige løsninger i barnets familie og nære nettverk.

Tiltak 2: Sørge for systematisk oppfølging vedrørende samvær, kontakt med biologisk familie og gjenforening. Barneverntjenesten skal legge til rette for samvær med søsken der dette ikke taler imot hensynet til barnets beste. Barnevernstjenesten skal raskt etter omsorgsovertakelsen kontakte foreldrene og tilby veiledning og oppfølging. Tilbakeføringen av omsorgen til foreldrene er et mål der hensynet til barnet ikke taler mot det.

Barnevernstjenesten har rutiner for systematisk oppfølging vedrørende samvær mellom foreldre og barn. Kort tid etter omsorgsovertakelsen lages oppfølgingsplan av biologiske foreldre i samarbeid med foreldrene. Dersom foreldrene ønsker det, tilbys det samtaler hos barnevernstjenesten minimum to ganger pr år i tillegg til kontakt på telefon. Det jobbes med å få til gode samvær mellom foreldre og barn, og det vurderes økning av samværsomfang dersom dette er til barnets beste. Søskenamvær praktiseres i alle saker dersom barnet ønsker det, og det vurderes å være til det beste for barnet.

Tiltak 3: Legge til grunn Nasjonalt forløp for kartlegging og utredning av psykisk, somatisk og seksuell helse, tannhelse og rus i arbeidet med det enkelte barn. Helsekartleggingen skal identifisere hjelpe- og helsebehov hos barnet slik at barnet får tilpasset omsorg og oppfølging utenfor hjemmet.

Dette arbeidet er i oppstartsfasen, og barnevernstjenesten vil i løpet av 2025 jobbe systematisk med implementering av Nasjonalt forløp.

Meldinger	2022	2023	2024
Totalt antall meldinger	655	549	597
Antall henlagte meldinger	33	47	40
Antall henlagte meldinger (%)	9 %	12,6 %	7 %
Antall opprettede undersøkelser	330	324	283
Antall ubehandlede meldinger per 31.12	3	0	2
Antall henlagte meldinger pga. aktive tiltak	147	73	140
Antall henlagte meldinger pga. pågående undersøkelse	142	150	123

Kilde: Barnevernets fagsystem. Antall totalt mottatte meldinger er korrigert fra årsberetningen 2023

I 2024 mottok barneverntjenesten 597 bekymringsmeldinger. Av disse var 140 bekymringsmeldinger i aktive tiltaksaker og 123 i pågående undersøkelser. Sammenlignet med tidligere år ser vi en liten økning i antall meldinger. Barneverntjenesten hadde ingen fristoversittelser på behandling av meldinger i 2024.

Meldere i nye saker	2022	2023	2024
Barnet selv	-	-	1
Mor/far/foresatte	40	36	38
Andre privatpersoner	25	41	39
Anonym melder	-	-	32
Barneverntjenesten	58	56	48
NAV	5	4	11
Barnevernvakten	31	41	51
Politi	56	70	153
Barnehage	11	12	9
Helsestasjon/skolehelsetjenesten	22	19	24
Skole	37	40	38
Psykisk helsevern barn og unge	10	10	25
Psykisk helsevern voksne	9	11	24
Lege/sykehus/tannlege	20	24	62
Tjenester for oppfølging av rusproblemer	13	3	7
Familievern/krisesenter	-	-	12

Kilde: Barnevernets fagsystem

Undersøkelsessaker	2022	2023	2024
Antall undersøkelsessaker	410	396	283
Antall avsluttet med vedtak om tiltak	97	86	75
Antall avsluttet med vedtak om tiltak (%)	24 %	22 %	27 %
Antall henlagte undersøkelser	241	231	208
Antall henlagte undersøkelser (%)	59 %	58 %	73 %
Fortsatt under undersøkelse per 31.12	72	79	69

Kilde: Barnevernets fagsystem

Undersøkelser

Antall undersøkelser har vært nokså stabilt de siste 3 årene. Antall undersøkelser avsluttet med vedtak om tiltak i prosent er omtrent tilsvarende som i tidligere år.

Antall barn med tiltak	2022	2023	2024
Antall barn med tiltak, ikke plassert	225	204	193
Antall barn og unge med plasseringstiltak	126	134	160
- Hvorav barn under omsorg	68	62	60

Kilde: Barnevernets fagsystem. Merknad: Antall barn under som er under omsorg er korrigert fra årsberetningen 2023

Det har vært en nedgang i antall barn som mottar hjelpetiltak i hjemmet. Noe skyldes et fokus på å jobbe med de riktige sakene samt avslutte saker som ikke lenger hører inn under barnevernstjenestens område.

Akutt plassering	2022	2023	2024
Antall akuttplasseringer i løpet av året	6	21	24

Kilde: Barnevernets fagsystem

Barnevernstjenesten har hatt mange akutt plasseringer de to siste årene. I 2024 hasteplasserte barneverntjenesten 24 barn, 3 flere akutt plasseringer enn året før.

Institusjon	2022	2023	2024
Antall barn og unge som har vært plassert på institusjon i løpet av hele året	-	23	19

Kilde: Barnevernets fagsystem. Merknad: Antall totalt mottatte meldinger er korrigert fra årsberetningen 2023

De to siste årene har det vært et høyt antall institusjons plasseringer. I løpet av året var 19 barn plassert på institusjon og pr 31.12.2024 var 10 barn plassert i institusjon.

Fosterhjem	2022	2023	2024
Antall barn plassert i fosterhjem/familiehjem i løpet av året	75	72	75

Kilde: Barnevernets fagsystem. Merknad: Antall totalt mottatte meldinger er korrigert fra årsberetningen 2023

Det har vært flere omsorgsovertakelser i 2024, i tillegg til at barnevernstjenesten har hatt fokus på å flytte barn under omsorg fra institusjon og over i fosterhjem.

Ettervern	2022	2023	2024
Antall ungdom i ettervernstiltak 18 år+	63	64	63

Kilde: Barnevernets fagsystem

Antall unge voksne med ettervernstiltak har vært relativt stabilt de siste årene. Per 31.12.2023 hadde 63 unge voksne over 18 år tiltak fra barneverntjenesten og 22 fikk tilbud om ettervern i løpet av 2024. De fleste hadde tiltak i form av hybeltiltak.

Tabell 9: Plasseringer pr. 31.12.2024	Antall
Institusjon	9
Akuttinstitusjon	1
Beredskapshjem	8
Familiehjem	10
Fosterhjem	65
Hybeltiltak	46

Kilde: Barnevernets fagsystem

144 barn bor utenfor hjemmet. Prosentandel som bor utenfor hjemmet. 43% av barna i tjenesten som har tiltak.

Resultatindikator - Funksjonsområde 2B	Resultat 2022	Resultat 2023	Måltall 2024	Resultat 2024	Avvik 2024
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 måneder	99 %	96 %	100 %	98 %	2 %

3.5 Funksjonsområde 2C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste

3.5.1 Ansvarsområde

- Forebyggende tilbud for familier med barn i aldersgruppen 0–18 år
- Helsestasjon og skolehelsetjeneste
- Fysioterapi, ergoterapi og spesialpedagogisk bistand til barn og unge
- Kriminalitetsforebyggende tiltak – SaLTo
- Fritidstilbud for barn og unge opp til 18 år
- Oppsøkende tjeneste til barn og unge (Utekontakten)

3.5.2 Hovedmål

Bidra til måloppnåelse i bydelens omstillingsprogram for 2024-2027. Bydelen utarbeidet i 2024 en forebyggende plan for gode oppvekstvilkår med en rekke mål og tiltak, som skal sikre at bydelen når målene i Oppvekstreformen. Innenfor området har bydelen også følgende mål:

Skolehelsetjenesten og Helsestasjon for ungdom (HFU)

- Barn og unge skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg skolehelsetjeneste der medarbeiderne har høy kompetanse
- Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Forebyggende barne- og ungdomsteam

- Barne- og ungdomskriminaliteten er redusert og opplevelsen av trygghet til det offentlige rom er styrket.
- Bydelen skal ha god oversikt over ungdomsmiljøet og agerer raskt og målrettet mot uønskede utviklingstrekk og tendenser, i samarbeid med politi og andre aktører/forebyggende tjenester
- Bydelen utvikler fleksible og forebyggende lavterskeltjenester som er tilpasset både innbyggernes behov og bydelens økonomiske rammer
- Foresatte kjenner til tjenesten og involveres i tiltak som berører barn og unge

Fritidsklubbene

- Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeidere har riktig kompetanse og nok tid
- Levekårsforskjellene er redusert
- Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i felleskap
- Fritidsklubbene jobber med medvirkning gjennom klubbråd

Helsestasjonen

- Gravide, nye foreldre og barn skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg helsestasjonstjeneste der medarbeiderne har høy kompetanse

3.5.3 Situasjonsbeskrivelse

Forebyggende barne- og ungdomsteam

I 2024 ble bydelens forebyggende tjenester for barn og unge omstrukturert for økt tverrfaglighet og arenafleksibilitet. Dette er en del av bydelens omstillingsarbeid og et viktig tiltak for å lykkes med målene i Oppvekstreformen. Det nye teamet *Forebyggende barne- og ungdomsteam* tilbyr skreddersydde tiltak uten henvisning, inkludert råd, veiledning, kurs, grupper og individuelle samtaler. I 2024 mottok tjenesten 454 henvendelser, hvorav 228 resulterte i individuell oppfølging. Henvendelsene omhandler bekymring knyttet til barn/unge i forhold til skolemiljø, rus, skolefravall, kriminalitet, behov for foreldreveiledning og uønskede utviklingstraumer.

Teamet driver systematisk oppsøkende arbeid for å skape trygge arenaer og styrke det systematiske forebyggende arbeidet med barn og unge. Innsatsen har i mange tilfeller forhindret mer inngripende og kostbare tiltak fra lovpålagte tjenester. I 2024 har vedlikehold av samarbeidsstrukturer, styrking av arbeid ut mot foresatte, og innarbeiding av interne samhandlingsrutiner stått sentralt. Samarbeidet med skoler og politi er også formalisert. Felles inntak er et samarbeidsforum bestående av bydelens tjenester som jobber med sårbare barn, unge og deres familier. Her drøftes saker som ikke kan løses på egne tjenestesteder og hvor det er behov for samarbeid og samordning.

Utekontakten

I 2024 har Utekontakten prioritert systematisk oppsøkende tilstedeværelse på dag- og kveldstid, samt kontinuerlig forbedring for å utvikle tjenestetilbudet for barn, unge og foresatte.

Innsatsteam

Tiltaket arbeider med ungdom som begår gjentatt kriminalitet og har i 2024 fortsatt å prioritere de yngste i målgruppen. I 2024 fikk 20 ungdommer skreddersydd oppfølging.

UngdomsLOS/OT

Antall ungdommer med behov for miljøterapeutisk oppfølging har økt. Målgruppen for Oppfølgingstjenesten (OT) ble utvidet til 24 år, noe som økte antall ungdom på OT-listen fra 91 til 162. Tjenesten samarbeider tett med NAVigator Ung og tilbyr foreldreveiledning.

Foreldreveileder

Foreldreveileders mandat er å tilby veiledning og støtte til barn og unge med krevende atferd, strev og funksjonsnedsettelse, og deres foreldre og søsken. Tjenesten ble i 2024 styrket med en arenafleksibel foreldreveileder.

Samordning av rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid (SaLTo)

Bydelen har SaLTo-koordinator (100 % stilling), som har koordinerende ansvar for samarbeid mellom skole, politi og bydel om rus- og kriminalitetsforebygging. SaLTo-handlingsplanen for Østensjø 2023–2025 er førende for lokale sektorovergripende tiltak. Prioriterte områder i planen er rus blant unge, vold blant jevnaldrende og kriminalitet på nett.

Fritidsklubber

Bydelens fem fritidsklubber er lavterskeltilbud og en viktig forebyggende arena. Bydelens fritidsklubber har i 2024 hatt felles fokus på medvirkning, inkludering og mestring. Innsatsen har ført til flere faste besøkende med nevroutviklingsforstyrrelser og funksjonsnedsettelse, og at flere jenter besøker klubbene enn i 2023. Flere klubber har hatt ungdom i jobb og frivillige som driver tilbud på klubben. Dette involverer ungdommene i drift og samarbeid, som gir dem viktig erfaring og kunnskap. De fleste klubbene har også klubbråd, som rådføres om aktiviteter og drift av klubben og styrker ungdomsmedvirkningen.

@Work - Ungdomsjobb og ferietiltak

Bydelen tilbyr gratis ferieaktiviteter til barn og ungdom i klubbenes målgruppe, og sommerjobb, deltidsjobb og kurs til ungdom. Alle disse tilbudene er populære blant målgruppen. I 2024 har vi følgende resultater:

- 480 unike barn og ungdommer fikk tilbud om en eller flere ferieaktiviteter.
- 750 søkte sommerjobb og 162 av disse fikk tilbud om jobb. Ungdom i sommerjobb jobber ca. 70 timer fordelt på to eller flere uker
- 18 ungdom fikk deltidsjobb. Ungdom i deltidsjobb jobber ca 50 timer fordelt på ca 3 mnd. Deltidsjobbene har ikke en bred, åpen søknadsprosess på samme måte som sommerjobbene. Dette fordi det kun er noen få plasser, og det er ikke ønskelig å skape forhåpninger det ikke er mulig å innfri.
- Bydelen tilbyr et bredt spekter av jobbmuligheter gjennom samarbeid med både privat sektor, Rusken og bydelens egne tjenester.
- Bydelen har ikke lyktes i å rekruttere arbeidsgivere som bidrar med lønnsmidler.
- Bydelen arrangerer tre ulike kurs rettet mot ungdom og arbeidsliv:
 - Jobbsøkerkurs (gjennomført seks kurs)
 - Personlig økonomi (gjennomført to kurs)
 - Kurs i entreprenørskap (nytt 2024, gjennomført ett kurs)

Tilskudd til fritidsaktiviteter

I 2024 ble 1 010 749 kr fordelt for å sikre at flere barn og unge kan delta i organiserte fritidsaktiviteter.

Skolehelsetjenesten og Helsestasjon for ungdom (HFU)

Skolehelsetjenesten består av 25 årsverk og er sentral i bydelens folkehelsearbeid. Bemanningen ble styrket i 2024 for å møte økt pågang, og er bemannet i henhold til nasjonal norm for bemanning. På bakgrunn av bydelens utfordringsbilde med stor pågang til lavterskel psykisk helsetjeneste, så man også et behov for å komme tidligere inn med riktig hjelp til familiene. Det ble derfor vedtatt å ansette en helsesykepleier med videreutdanning i familierapi i en av de nyopprettede stillingene. Fra september-desember 2024 har 14 familier fått individuell foreldreveiledning/familierapi (totalt 64 samtaler) med hjelp til samspillsvansker, relasjonsvansker og psykisk strev.

HFU tilbyr gratis helsetjenester til ungdom 12-24 år, og er åpent hver mandag fra 15.00-18.30 med både drop in og timebestilling. Det er ikke avsatt egne midler i rammen til bemanning av HFU, og tjenesten bemannes av helsesykepleiere i skolehelsetjenesten med totalt ca. 0,5 årsverk, i tillegg til lege og ruskonsulent fra barne- og ungdomstjenesten. Bemanningen ble i 2024 økt fra to til tre helsesykepleiere hver mandag som følge av økende pågang, og antall konsultasjoner har økt fra 2023.

Helsestasjon 0-5 år, svangerskapsomsorg og smittevern/migrasjonshelse

Består av 22 årsverk og gir i hovedsak tilbud til gravide, barn 0-5 år og deres familier. I 2024 ble det registrert 595 fødsler, mot 557 i 2023. Dette er en økning som ikke var forventet.

Helsestasjonen gjennomfører hjemmebesøk og helsekontroller i tråd med nasjonale retningslinjer. I 2024 gjennomførte jordmødrene 447 hjemmebesøk etter fødsel. Dette er en økning sammenlignet med 2023. I 2024 utførte helsesykepleierne 450 hjemmebesøk innenfor de første 14 dagene etter fødsel, og 45 nyfødtsamtaler på helsestasjonen eller digitalt. Nyfødtsamtale er samtale på helsestasjonen i stedet for hjemmebesøk. Det er i tillegg utført 84 hjemmebesøk etter fylte 14 dager.

Tilbud om gratis prevensjon er videreført for å forebygge uønsket svangerskap, og tilbudet gis både fra jordmor og via HFU.

Det har vært jobbet aktivt med generell kvalitetsforbedring av tilbudet både i svangerskapsomsorgen og helsestasjonen 0-5 år. Tjenesten har fullført opplæring i Tidlig inn, og innført verktøy knyttet til selvhjelpsløsninger for svangerskaps- og barselsdepresjon og søvnutfordringer for småbarn.

Bydelen tilbyr helseundersøkelser til asylsøkere, flyktninger og familiegjennforente. Dette har bidratt til økt helhetlig samarbeid mellom helsetjenester for barn og ung, NAV og barneverntjenesten. Videre ivaretas lovpålagte oppgaver innenfor smittevern av smittevernsykepleier på helsestasjonen, hovedsakelig forebyggende tuberkulosearbeid og vaksinasjon.

3.5.4 Hovedoversikt økonomi F02C- netto driftsutgifter

Netto utgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik reg.bud/regnskap 2024
231 Aktivitetstilbud til barn og unge	28 674	34 527	31 387	28 736	2 651
232 Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	54 841	45 864	49 236	46 350	2 886
Sum netto utgifter	83 515	80 391	80 623	75 086	5 537

FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, skolehelsetjeneste og helsestasjon viser totalt 5,3 mill. kroner i mindreforbruk. Dette har sammenheng med at tjenestene innenfor barn og unge har vært gjennom en større omstilling og rekruttering, som har tatt tid. I tillegg til at noe av aktiviteten i tjenestene har blitt dekket av eksterne midler og noe har vært holdt vakant.

3.5.5 Mål, tiltak og resultatindikatorer, samt nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Forebyggende barne- og ungdomsteam

Mål 1: Barne- og ungdomskriminaliteten er redusert og opplevelsen av trygghet til det offentlige rom er styret:

Tiltak 1: Utekontakten sikrer god dokumentasjon fra det forebyggende og oppsøkende arbeidet dag- og kveldstid

Utekontakten har dokumentert godt fra det forebyggende og oppsøkende arbeidet gjennom feltrapporter i journalsystemet AdCuris.

Tiltak 2: Oslostandard for oppsøkende tjeneste ligger til grunn i utekonkatenes arbeid og oppsøkende sosialt arbeid prioriteres

Oslostandard for oppsøkende tjeneste er godt implementert og innarbeidet i tjenestens arbeid og oppsøkende arbeid har gjennom 2024 vært prioritert mandag-fredag.

Tiltak 3: Innsatsteamet for unge som begår gjentatt kriminalitet prioriterer de yngste i målgruppen

Innstasteamet har prioritert de yngste i målgruppen som også er i tråd med Oppvekstreformen om forebygging og tidlig innsats.

Tiltak 4: Sosiale medier benyttes i et kriminalitetsforebyggende perspektiv

Tjenesten har i 2024 prioritert å være synlig til stede på Instagram med et kriminalitetsforebyggende perspektiv.

Tiltak 5: Samhandling på tvers av tjenester – laget rundt barn/unge

Tjenesten har hatt fokus på multisystemisk samhandling med barnets beste i fokus.

Mål 2: Bydelen har god oversikt over ungdomsmiljøet og agerer raskt og målrettet mot uønskede utviklingstrekk og tendenser, i samarbeid med politi og andre aktører/forebyggende tjenester:

Tiltak 1: Tertialrapportene på registrert barne- og ungdomskriminalitet analyseres fortløpende i SaLTo-samarbeidet, og aktuelle tiltak iverksettes

Når rapportene foreligger analyseres de tverretattlig og det vurderes tiltak. Det som konkluderes der presenteres for SaLTo – styringsgruppe.

Tiltak 2: Utekontakten jobber tillitsbasert og jobber for å synliggjøre barn/unges behov

Utekontakten har ved sin systematiske tilstedeværelse i bydelen skapt tillit til barn/unge og deres foresatte, og tiltakene/tilbudene har vært i tråd med innbyggernes behov.

Tiltak 3: Elementer av samtaleverktøyene HEVD og Play it right benyttes i arbeid med barn/unge

Elementer av samtaleverktøyene har vært benyttet aktivt i oppfølgingen av ungdom og i dokumentasjonsarbeidet med fokus på medvirkning.

Tiltak 4: Ruskonsulent Ung tilbyr holdningsskapende undervisning om rus på skolene og hasjavveninnsprogram (HAP) til ungdom

Alle bydelens ungdomsskoler har skoleåret 2024/2025 fått tilbud om holdningsskapende undervisning på 9.trinn og det har vært gjennomført 10 HAP forløp i 2024.

Tiltak 5: Barne- og ungdomstjenesten styrker innsatsen overfor barn og unge i aldersgruppen 10-13 år som et er knyttet bekymring til

Tjenesten har hatt fokus på tidlig intervensjon ved at det har vært rettet et større fokus rundt den yngre målgruppen.

Mål 3: Foresatte kjenner til tjenesten og involveres i tiltak som berører barn og unge

Tiltak 1: Det er systematisk dialog med natteravngrupper og andre foreldrenettverk i bydelen

Utekontakten er i jevnlig dialog med natteravnene i bydelen og deltar systematisk på foreldremøter og FAU-møter (2 ganger i året). Leder for Forebyggende barne- og ungdomsteam deltar på årlige møter med natteravnene, forebyggende politi og SaLTo-koordinator.

Tiltak 2: Foreldreveiledningsprogrammet "Tuning in to teens" tilbys vår og høst

Tjenesten har holdt 3 universelle kurs på kveldstid i 2024, med gode tilbakemeldinger fra innbyggerne.

Tiltak 3: Det utarbeides et foreldreveiledningsprogram for foreldre med barn som strever med skolenærvær

Det er utarbeidet et foreldreveiledningsprogram med elementer fra Tuning in to teens som vil holdes for foresatte med barn som strever med skolenærvær i februar 2025.

Tiltak 4: Involvering av foresatte står sentralt i arbeidet rundt enkeltoppfølgning av barn og ungdom

Involvering av foresatte står sentralt i tjenestens arbeid med barn og unge og samtaleverktøyet HEVD benyttes aktivt i oppfølgingsarbeidet.

Skolehelsetjenesten og Helsestasjon for ungdom (HFU)

Mål 1: Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Tiltak 1: Skolehelsetjenesten skal jobbe oppsøkende i skolehverdagen og være synlig for elevene

Skolehelsetjenesten tilbyr undervisning til alle elever på 2, 4, 6, 7 og 9 trinn. Dette kommer i tillegg til alle faste helsesamtaler og konsultasjoner på 1, 3, 5, 8 og 10 trinn. På denne måten er helsesykepleier synlig og i kontakt med alle elevene på alle trinn. Det tilbys også undervisning på Ulsrud videregående skole til elever på alle trinn. Undervisningene omhandler psykisk helse, vold og overgrep, kropp, seksualitet, grenser og samtykke. Helsesykepleier presenterer seg for alle elever på starten av hvert skoleår, slik at elevene vet hvordan de lett kan komme i kontakt med skolehelsetjenesten og hva de kan få hjelp til.

Tiltak 2: Skolehelsetjenesten skal samarbeide med skoleansatte, elever og spesialisthelsetjenesten om lavterskel psykisk helsetilbud og tiltak

Skolehelsetjenesten samarbeider tett med skolen for å fremme helse, trivsel og læring hos elevene, og det er stort fokus på å styrke elevenes psykiske helse. Totalt 2430 av konsultasjonene hos helsesykepleier i 2024 omhandlet psykisk helse. Helsesykepleier følger opp elever både før, under og etter fullført behandling i spesialisthelsetjenesten (BUP). Skolehelsetjenesten på Ulsrud samarbeider med BUP Oslo Syd, gjennom Team lavterskel, et samarbeidsprosjekt mellom bydelene Østensjø, Nordstrand og Søndre Nordstrand. Psykologspesialist fra BUP er til stede på skolen to dager per uke. Det har vært en signifikant økning i utviklingsfremmende samtaler de siste par årene, sammenlignet med tidligere år. Psykolog i team lavterskel hadde skoleåret 23/24 totalt 393 samtaler med 92 elever. Prosjektet skal avsluttes sommeren 2025 pga. manglende finansiering fra Helseetaten.

Avdelingsleder for skolehelsetjenesten deltar i månedlige flytmøter med BUP, der ansatte kan melde inn saker eller møte selv for å drøfte saker de står i.

Mål 12: Barn og unge skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg skolehelsetjeneste der medarbeiderne har høy kompetanse.

Tiltak 1: Styrke samarbeidet mellom skolehelsetjenesten og helsestasjonene for ungdom. Bydelene bes om å øke antall årsverk i skolehelsetjenesten på ungdomstrinnet og vgs. i tråd med tildeling til tjenesten

Skolehelsetjenesten ble i 2024 styrket med 2 årsverk i henhold til tildelte midler til tjenesten, og er nå bemannet i samsvar nasjonal norm for bemanning. Helsesykepleier har gitt tilbud om alle helsekontroller i tråd med Nasjonale faglige retningslinjer og tilgjengeligheten på ungdomsskolene og videregående skole er økt i tråd med tildelingen. HFU samarbeider tett med skolehelsetjenesten for å nå ut til så mange som mulig. Vi følger anbefalingen fra ungdomsrådet ved at skolehelsetjenesten organiserer HFU besøk for alle elever på 9 trinn, der de får omvisning i lokalene og en kort undervisning om tilbudet. I tillegg informerer helsesykepleier i skolehelsetjenesten om tilbudet på HFU til alle elever i helsesamtalen på 8 trinn.

Tiltak 2: Unge under 16 år som ønsker det, skal få tilbud om gratis prevensjon.

HFU i Bydel Østensjø tilbyr gratis prevensjon til alle jenter under 16 år som ønsker det.

Tiltak 3: HFUene skal ha oppmerksomhet om unges psykiske helse og god kompetanse på området.

Omtrent 90% av konsultasjonene på HFU omhandler seksuell helse, men tjenesten har særlig fokus på psykisk helse og kan tilby psykisk helsehjelp til ungdom og unge voksne med milde psykiske plager. Frem til 2024 var det psykolog tilgjengelig på HFU, men tilbudet ble endret når det ble besluttet å avslutte alle stillinger som ble opprettet og finansiert med koronamidler og tilskudd fra Statsforvalteren. Det psykiske helsetilbudet ved HFU består nå av ruskonsulent som er utdannet vernepleier med videreutdanning i psykisk helse og helsesykepleier med videreutdanning i psykisk helse. De ansatte på HFU har høy kompetanse på psykisk helse, og ungdom kan også få hjelp med videre henvisning til spesialisthelsetjenesten eller andre tjenester ved behov.

Helsestasjonen

Mål 11: Gravide, nye foreldre og barn skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg helsestasjonstjeneste der medarbeidere har høy kompetanse.

Tiltak 1: Bydelene skal gi systematisk tilbud om helsekontroller i tråd med nasjonale anbefalinger.

Helsestasjonstjenesten og svangerskapsomsorgen i bydelen tilbyr helsekonsultasjoner i tråd med Nasjonalfaglige retningslinjer for tjenesten. Det er i løpet av 2024 implementert nye oppgaver knyttet til svangerskapsomsorgen i form av vaksinerings av mor mot kikhoste og injeksjon med anti-D profylakse der den gravide er RdD-negativ (resus negativ).

Tiltak 2: Sikre systematisk samarbeid mellom jordmødre og fastleger for å gi helhetlig omsorg til kvinner som velger kombinasjonsløp.

Tjenesten har en samarbeidsrutine med fastlegene rundt digital kommunikasjon over HelseNorge. Denne brukes når det er behov for å innhente samtykke til dialog mellom jordmor og fastlegen.

Tiltak 3: Nye Familier videreutvikles i alle bydeler.

Det er i hele 2024 jobbet med å øke aktivitetsnivået i Nye familier, og da spesielt knyttet til andel hjemmebesøk og rekruttering av flergangsfødende med ekstra behov. Nye familier tilbyr opptil 20 hjemmebesøk for førstegangsfødende og sårbare familier. 226 familier ble inkludert i 2024.

Tiltak 4: Svangerskaps- og barselomsorgen skal ha høy oppmerksomhet om psykisk helse både under og etter svangerskapet.

Tjenesten har gjennomført og implementert opplæringsprogrammet Tidlig inn. Dette innebærer metodikk knyttet til kartlegging rundt den gravides psykiske helse.

Tiltak 5: Kvinner med lave kunnskaper om egen kropp, seksuell helse og reproduksjon skal få tilbud om råd, veiledning og gratis langtidsvirkende prevensjon.

Det tilbys etterkontroller og veiledning rundt seksuell helse og langtidsvirkende prevensjon.

Tiltak 6: Samarbeide tett med helseforetakene for å sikre gode overganger mellom fødested og helsestasjonstjenesten.

Svangerskapsomsorgen initierte i 2024 et samarbeid med Oslo universitetssykehus rundt tidlig hjemreise etter fødsel knyttet til tilskuddsmidler. Dette er fortsatt i planleggingsfasen og er planlagt igangsatt i 2025. I tillegg er fagansvarlig jordmor fast deltager på samarbeidsfora med spesialisthelsetjenesten

Aktivitetstilbud for barn og unge

Mål 1: Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeidere har riktig kompetanse og nok tid

Tiltak: Benytte Oslostandard for SaLTo-samarbeid som et felles grunnlag for organisering av rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid overfor ungdom. Bydelene skal bidra til oppfølging av SaLTo-handlingsprogram 2023-2025 og utarbeide lokale eller regionale handlingsplaner.

Bydel Østensjø er kjent med Oslostandard for SaLTo-samarbeid og følger denne i sitt arbeid i sin koordinering av det tverretatlige rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid overfor ungdom. Lokal SaLTo handlingsplan Østensjø ble vedtatt i 2023. Lokal SaLTo styringsgruppe blir regelmessig informert om status i gjennomføringen av planen.

Mål 7: Levekårsforskjellene er redusert

Tiltak 1: Forebygge rus- og kriminalitet blant barn og ungdom gjennom SaLTo-modellen

Se kommentar under mål 1.

Tiltak 2: Tilrettelegge for og tilby jobb til ungdom. Innsats for ferie- og deltidsjobber for unge ble gjort varig fra 2023. Fra 01.01.2024 er 43,5 mill. overført til bydelsrammen. Midlene er øremerket til formålet, og bydelene skal rapportere på midlene to ganger årlig.

Se kommentarer under situasjonsbeskrivelse.

Tiltak 3: Gi fritidstilbud til barn og unge i alderen 10 – 18 år

Bydelen har ordningen Tilskudd til fritidsaktiviteter hvor målet er å bistå barn og unge i familier med krevende økonomi slik at de kan delta i organiserte fritidsaktiviteter. I 2024 ble det fordelt kr 1 000 000 i tilskudd. Bydelen samarbeider med lag/organisasjoner om å nå målgruppen gjennom tilskuddsordning og gjennom Buf-direktoratets ordning "Inkludering av barn og unge".

Bydelens fritidsklubber har gratis inngang og tilbyr gratis aktiviteter i alle skolens ferier.

Mål 8: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i felleskap

Tiltak 1: Legge til rette for at barn og unge får medvirke i alle tiltak som påvirker barn og unge.

Bydelen jobber systematisk med å involvere barn og unge både i egen sak, utforming og medvirkning av bydelens tjenestetilbud til barn og unge og i utarbeidelse av bydelens styringsdokumenter. Eksempler på slik involvering er Østensjø ungdomskonferanse 2024, Østensjø barnevernproffer, klubbrådene, ungdomsrådet og ulike arbeidsgrupper for arrangementer. Generelt i enkeltsakene er systematisk involvering, evaluering, tilbakemelding fra den det gjelder i saken et viktig prinsipp. Eksempelvis brukes samtaleverktøyet HEVD.

Tiltak 2: Tett oppfølging av ungdom som blir registrert for gjentatt kriminalitet og unge det er knyttet stor bekymring til.

Forebyggende barne- og ungdomsteam har to miljøterapeuter i Innsatsteam som arbeider med unge som begår gjentatt kriminalitet. Oppfølgingen og arbeidet med den enkelte ungdom har vært skreddersydd og tilpasset i forhold til den enkeltes behov og ønsker. Felles for sakene er at arbeidet har vart over tid, ved tett individuell og relasjonell oppfølging. Flere av ungdommene det har vært jobbet med har nå ingen registrert kriminalitet, er i et skoleforløp og tar bedre valg for seg selv. Det har vært jobbet med ungdommen, familien som helhet og ungdommens øvrige nettverk. Miljøterapeutene jobber dag- og kveldstid. Tilbakemeldinger fra samarbeidspartnere, foresatte og ungdommene har utelukkende vært positive og det er ofte ønske om videre oppfølging etter at mål er nådd.

Funksjonsområde

F03

Helse- og omsorgstjenester

3.6 Funksjonsområde 3: Helse og omsorg

3.6.1 Ansvarsområde

- Tildeling og utføring av hjemmesykepleie og praktisk bistand i hjemmet
- Dag- og aktivitetstilbud for personer med demens
- Støttekontakt- og avlastningstilbud
- Bistand til personer med nedsatt funksjonsevne, herunder tilrettelagte boliger med heldøgntjenester
- Bistand til innbyggere med alvorlig psykisk lidelse, herunder omsorgsboliger med døgnbemanning
- Lavterskel helsefremmende tiltak som Rask Psykisk Helsehjelp og frisklivsentral
- Bydelsoverlege

3.6.2 Hovedmål

Bidra til måloppnåelse i bydelens omstillingsprogram for 2024-2027.

Helse og omsorg har også følgende mål:

Sikre helhetlige og tilgjengelige tjenester av høy kvalitet

- Sørge for forsvarlige og sammenhengende helsetjenester med riktig kompetanse
- Utvikle og styrke samarbeid på tvers av tjenestenivåer
- Gi treffsikre tjenester til de mest hjelpetrengende

Fremme helse og forebygge sykdom

- Drive systematisk folkehelsearbeid for å redusere sosiale helseforskjeller
- Styrke det forebyggende helsearbeidet gjennom målrettede tiltak
- Sikre at folkehelseperspektivet ivaretas i all planlegging

Støtte selvstendighet og mestring

- Legge til rette for at innbyggere kan bo trygt hjemme lengst mulig
- Øke bruken av velferdsteknologi og digitale løsninger
- Styrke lavterskeltilbud og frivillig innsats

3.6.3 Situasjonsbeskrivelse

Samfunnsmedisin

Fastlegene koordinerer behandling og samarbeider med bydelens tjenester. Bydelen har 41 fastleger, tre LIS1 og rundt syv vikarer. Cirka 12 leger følger ALIS-ordningen. Rekrutteringen bedret seg i 2024, med tre nye fastleger ansatt. Ledig listekapasitet er 1 %, målet er 4 %. Koronavaksinasjon er overført til fastlegene, og bydelen tilbyr hjemmevaksinering.

Flyktningtilstrømningen med tuberkulose er lavere enn i 2023. Det psykososiale kriseteamet er styrket, og Helseetaten håndterer samfunnsmedisinsk beredskap.

Folkehelse

I desember 2024 vedtok Østensjø bydelsutvalg en egen folkehelsestrategi i bydelen som skal følge opp Oslo kommunes strategi fra september 2023. Folkehelsestrategien er basert på et bredt kunnskapsgrunnlag, medvirkning fra tjenestene, og fokuserer på bydelens særskilte behov og utfordringer. Våren 2025 skal det lages en egen tiltaksplan for folkehelsearbeidet. Denne vil bli presentert for bydelens politikere i løpet av første halvår av 2025. Se også særskilt rapportering om folkehelsestrategi.

Miljørettet helsevern

Miljørettet helsevern har gjennomført tilsyn som planlagt etter tilsynsplanen for 2024. Tilsynsplanen er utarbeidet på bakgrunn av risikovurdering. Det har blant annet blitt gjennomført tilsyn med skadedyrbekjempelse i barnehager og skoler i forbindelse med nasjonal tilsynskampanje og tilsyn med lydforhold i barnehager i forbindelse med felles tilsynskampanje med lydforhold i barnehager. En mer detaljert oversikt over antall saker behandlet etter miljørettet helsevernregelverket i 2024, er rapportert til Helseetaten.

Hjemmetjenester og institusjonsplasser

I 2024 hadde hjemmetjenesten 220 årsverk fordelt på tverrfaglige team. Etter en lengre omstillingsprosess i 2023, ble hjemmetjenesten omorganisert i januar 2024. Målet med omorganiseringen var å styrke bærekraftige tjenester for brukere med økende behov. Innsatsteamet ble flyttet til lavterskel, tjenester til alvorlig syke ble geografisk fordelt, og et nytt team ble opprettet.

Bydelen prioriterer hjemmebasert omsorg fremfor institusjonsplasser for at flere skal bo trygt hjemme. Styringskort brukes til oppfølging av tjenesteaktivitet og kvalitet. For å møte endringer i befolkningssammensetningen, ble det ikke inndratt stillinger i 2024.

Ressursberegning

Bydelen har fortsatt med samme ressursberegningsmodell, men senket kravet til direkte brukerrettet tid fra 51 % til 50 %. Beregningen baseres på at 80 % av tiltakstimer utføres. Til tross for et måltall på 2 812 tiltakstimer per uke, har snittet for utførte timer vært 2 021, hovedsakelig grunnet økt sykefravær, rekrutteringsutfordringer og flere innleggelser.

Hjemmesykepleien strever med å nå 50 % direkte brukertid, da tid går med til reise, samhandling, fagutvikling og dokumentasjon. Årsverkene er tilpasset gjennomsnittlige brukerrater og tjenestebehov.

Utvikling av hjemmesykepleie og praktisk bistand

I 2024 mottok 711 brukere hjemmesykepleie i snitt, som er rett over måltall på 703 brukere. Antall planlagte tiltakstimer ligger i snitt 551 timer under måltallet for 2024.

Hjemmesykepleie – kommunal leverandør	Måltall 2024	Snitt 2024
Antall brukere	703	711
Planlagte tiltakstimer per uke	2 812	2 261
Utførte timer per uke	2 250	2 021

I 2024 mottok i snitt 42 brukere hjemmesykepleie fra private leverandører, som er på måltall. Antall planlagte tiltakstimer og utførte timer per uke ligger over budsjetterte timer. Dette grunnet store bistandsbehov.

Hjemmesykepleie – privat leverandør	Måltall 2024	Snitt 2024
Antall brukere	42	42
Tiltakstimer per uke	270	350
Utførte timer per uke	216	281

I 2024 mottok i snitt 47 færre brukere praktisk bistand fra kommunal leverandør enn måltall.

Praktisk bistand – kommunal leverandør	Måltall 2024	Snitt 2024
Antall brukere	490	443
Tiltakstimer per uke	323	245
Utførte timer per uke	259	190

Antall brukere som mottok praktisk bistand fra privat leverandør har ligget 6 brukere i snitt over måltall i 2024.

Praktisk bistand – privat leverandør	Måltall 2024	Snitt 2024
Antall brukere	206	212
Tiltakstimer per uke	136	144

Bemanning

Til tross for høy fagdekning, er rekruttering av sykepleiere fortsatt en utfordring. Personalgruppen er stabil, men det har vært noe gjennomtrekk grunnet at folk har gått av med pensjon samt oppsigelser. Hjemmetjenesten følger behovsstyrt bemanning (BOB), hvor en sykepleier i 100 %-stilling har ansvar for maks 25 brukere. Rekrutteringsutfordringer, permisjoner og sykefravær har gjort det nødvendig å bruke vikarbyrå. Det vurderes om BOB-modellen fortsatt er hensiktsmessig, da den er utfordrende å gjennomføre og kan kreve en annen oppgavedeling.

Oppgavedeling

Hjemmetjenesten har startet oppgavedeling for å fordele oppgaver mer effektivt mellom faggrupper. Tre hjemmehjelpere er ansatt for å utføre både praktisk bistand og enkle pleieoppdrag, slik at fagpersoner kan fokusere på spesialiserte oppgaver. For å styrke kompetansen hos pleieassistenter og hjemmehjelpere, er en kompetansepakke innført i 2024 med fokus på klinisk observasjon og dokumentasjon. Dette arbeidet vil fortsette i 2025.

Kalenderplan og grunnbemanningslæren

I 2024 har alle geografiske team i hjemmetjenesten brukt kalenderplan i GAT for bedre ressursstyring og forutsigbarhet. Kombinert med ansettelser etter grunnbemanningslæren har dette økt antall faste stillinger, styrket bemanningen og redusert behovet for vikarer.

Kalenderplanen gjør det også mulig å jobbe ekstra helger, noe som har bidratt til flere heltidsstillinger og økt stabilitet i tjenesten.

Sykefravær og nærværarbeid

Tabellen nedenfor viser utviklingen av sykefraværet i perioden 2022–2024.

	2022	2023	2024
Hjemmetjenesten totalt - sykefravær	12,6 %	12,7 %	14,0 %

Alle geografiske team har i 2024 startet opp eller gjennomført programmet “en bra dag på jobb”. Dette er et kurs som er utarbeidet av Statens Arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) og et verktøy som hjemmetjenesten benytter for å gjøre det enklere å ta tak i relevante arbeidsmiljøutfordringer og sammen skape gode prosesser i det forebyggende arbeidsmiljøarbeidet.

Trepartssamarbeidet i HMS-gruppene per team er også viktig i arbeidet med nærvær og sykefraværsoppfølging. Alle HMS-grupper i tjenesten har mål om å sikre et godt trepartssamarbeid og trygghet i de ulike rollene. Et godt tiltak for ledere i hjemmetjenesten har vært oppstart av nærværprosjektet.

Løvsetdalen 2

Bydelen har få alternative botilbud som kan ivareta brukere istedenfor sykehjemsplass. Det er derfor opprettet omsorgsboliger med bemanning i Løvsetdalen 2, og i oktober 2024 flyttet beboere og medarbeidere fra Skøyenkroken 11 til denne adressen. Per desember 2024 hadde var antall beboere 6, i tillegg til beboere som allerede hadde leilighet i 6. og 7. etasje. Det er også etablert to korttidsleiligheter, som har hatt fullt belegg andre halvår 2024.

Kreftkoordinator og tjenester til alvorlig syke

Fra 2024 har alle geografiske team bidratt i omsorgen for alvorlig syke og døende. Bydelen økte kapasiteten med en ekstra kreftkoordinator fra 1. juni, og har nå to koordinatorene. Kreftkoordinatorene jobber med direkte brukerkontakt, kompetanseheving, veiledning og samarbeid med palliative nettverk. Bydelen deltar i prosjektet *Ambulant palliativt team* med OUS og Radiumhospitalet.

Et lokalt palliativt nettverk ble etablert, ledet av kreftkoordinator, med sykepleiere fra alle team. I 2024 gjennomførte hjemmetjenesten en kursserie i palliasjon med deltakelse fra sykepleiere, helsefagarbeidere og ledere.

Fagutvikling, teknologi og digitalisering i hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten har i 2024 gjennomført flere kompetansehevende tiltak og forbedringsprosesser for å møte økende behov hos brukere med komplekse diagnoser og kognitiv svikt. En ressursgruppe har utarbeidet en handlingsplan for demensarbeid, og ansatte har gjennomført kurs i demensomsorg. Hjemmetjenesten deltar i et læringsnettverk om pårørendestandarden og et fagnettverk for fagsykepleiere i tjenesten. Fagnettverket bidrar til at alle team arbeider mot felles kvalitetsmål, samt bedre samordning og koordinering på tvers. Ernæring har vært et prioritert område, og over 50 % av brukerne har fått ernæringskartlegging.

Velferdsteknologi

Det ble kartlagt bruk av velferdsteknologi ved årets start, og gevinstkartlegging viste at medisindispensere forbedrer kvalitet og effektivitet. Bydelen har deltatt i anskaffelsesprosesser i Oslo kommune, med resultater som annonseres i 2025.

Digital hjemmeoppfølging

Østensjø samarbeider med flere bydeler, OUS og HEL for å utvikle digital hjemmeoppfølging for brukere med kroniske sykdommer. Prosjektet starter i 2025, med mål om tidlig innsats og avlastning av hjemmetjenesten.

Medisindispensere

Hjemmetjenesten har prioritert medisindispensere for tryggere medisinbehandling og færre unødige besøk. Ved utgangen av 2024 var 116 dispensere i bruk, som samlet utleverte over 85 000 doser til 145 brukere.

Roommate (varslingsensor ved f.eks. fall)

Bruken av Roommate har vært lavere enn planlagt, med åtte aktive enheter ved årets slutt. Noen team bruker løsningen mer enn andre, og det er potensial for økt bruk.

KOMP og BoVEL

Forskningsprosjektet BoVEL har endret fokus til tjenestebehov for KOMP. Hjemmesykepleien har begrenset nytte, men det utforskes om andre tjenester kan ta det i bruk. Integrasjon med ExorLive for treningsvideoer vurderes.

ELISE – Elektronisk informasjonsdeling

ELISE har blitt et uunnværlig verktøy for hjemmetjenesten, med pågående forbedringer for brukervennlighet og integrasjon. ELISE har fortsatt rom for forbedringer, spesielt når det gjelder brukervennlighet og integrasjon med andre systemer.

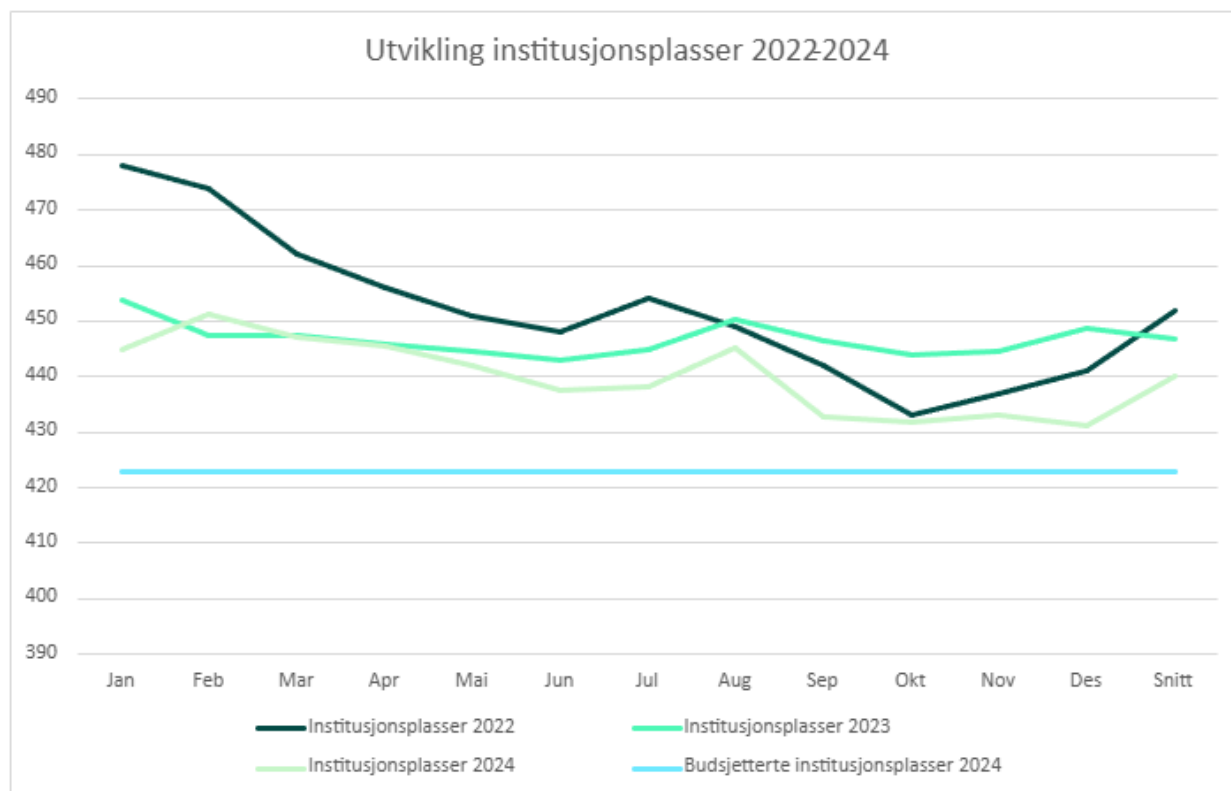
En av de viktigste nye funksjonene vi introduserte i fjor, og som vi fortsetter å utvikle, er pasientoverganger. Denne funksjonen har som mål å bedre pasientsikkerheten ved å sikre trygg informasjonsflyt mellom tjenester.

Institusjonsplasser

I 2024 har bydelen lagt budsjetterte institusjonsplasser på Oslo-snippet og bydelens egen rate. I gjennomsnitt ble det brukt 440 institusjonsplasser i 2024, mot måltallet på 423 plasser. Vektete plasser viser at det er brukt 455 plasser, mot måltallet på 433 plasser.

Forklaring til resultatet for institusjonsplasser	Avvik plasser fra budsjett	Avvik plasser vektet mot ord. pris i SYE	Avvik fra budsjett totalt pr. type plass	Avvik fra budsjett detaljer
Utgifter				
Langtidsplasser	-17	-21	-22 168	
SYE ordinær langtid avvik fra budsjett	-20	-20		-18 750
SYE spesialplass/kontrakt avvik fra budsjett	-1	-3		-2 975
Private kjøp avvik fra budsjett	4	2		-444
Korttidsplasser	-0,2	-0,4	-2 354	
SYE Korttidsplasser avvik fra budsjett	-2	-1		-1 846
Private kjøp avvik fra budsjett	1	1		-508
Annet		-0,9	-293	
Betalingspliktige overliggerdøgn	-0,4	-0,8		-834
Dagsenter	2,1			653
Inntekter			12 307	
Langtid				12 240
Korttid				260
Dagsenter				-32
Prakt bistand/BPA				-51
Tap fordringer				-110
Avvik utgifter				-24 815
Avvik inntekter				12 307
Netto avvik				-12 508

I gjennomsnitt ble det brukt 17 langtidsplasser og 0,2 korttidsplasser mer enn budsjettert. Antall institusjonsplasser var høyt ved årets start, men ble gradvis redusert gjennom systematiske tiltak. Gjennomsnitt for institusjonsplasser lå syv plasser lavere enn i 2023, og per desember var ytterligere ni plasser redusert.

Institusjonsplasser, antall liggedøgn og dødsfall på korttidsplass og langtidsplass

Bydelen ser en endring ved et økt antall dødsfall på korttidsplass og et redusert antall liggedøgn på langtidsplass. Dette kan ha sammenheng med at brukere bor hjemme lengre, og at brukere på korttidsplass har større hjelpebehov enn tidligere.

Tildelt langtidsplass i 2024	Sum	Andel
18-49	0	0 %
50-66	4	2 %
67-74	9	5 %
75-79	11	7 %
80-84	20	12 %
85-89	46	28 %
90+	74	45 %
Totalt tildelt langtidsplass i 2024	164	100 %
Tildelt langtidsplass i 2024 og døde samme år	44	27 %
Gjennomsnittlig liggedøgn for disse 44	88	

Overliggerdøgn

Bydelen hadde i snitt 0,9 overliggerdøgn per dag i 2024, mot et budsjett på 0,5. Dette er på samme nivå som i 2023 og skyldes mange innleggelser samt lengre ventetid på helsehus etter omorganisering i Sykehjemsetaten. Brukere vurderes alltid for hjemreise før venteliste til helsehus. Saksbehandlere og hjemmetjenesten følger tett opp innlagte brukere for å sikre rask hjemkomst og unngå reinnleggelser. Ved hjemkomst gjennomføres tverrfaglige kartleggingsbesøk for å tilrettelegge og sikre nødvendig hjelp.

Korttids- og rehabiliteringsplasser

I starten og slutten av 2024 lå antall korttidsopphold over budsjettet, mens det fra mars til oktober, unntatt august, var under. Snittet for året endte på budsjettert nivå, til tross for høy innleggsrate.

Utvikling institusjonsplasser i perioden 2019–2024

2024	Alle typer korttids-plasser	Alle typer langtids-plasser	Sum institusjon-s-plasser	Betalings-pliktige døgn/overligger døgn fra sykehus per mnd.	Antall dødsfall på langtidspl ass per mnd.	Antall dødsfall på korttidspl ass per mnd.
Januar	50	395	445	1,7	14	3
Februar	55	397	451	1,4	11	5
Mars	49	398	447	0,6	14	7
April	48	397	445	0,6	13	4
Mai	45	397	442	0,2	12	4
Juni	46	392	438	0,3	11	6
Juli	47	392	438	0,4	8	3
August	51	394	445	0,3	11	6
September	48	385	433	0,5	19	6
Oktober	51	381	432	3,2	11	6
November	52	381	433	0,9	22	1
Desember	51	381	431	0,6	17	4
Gjennomsnitt 2024	49	391	440	0,9	14	5
Gjennomsnitt 2023	47	398	445	1,09	13	
Gjennomsnitt 2022	44	388	432	15,2	15	
Gjennomsnitt 2021	46	420	466	11,6	16	
Gjennomsnitt 2020	56	447	503	11,3	17	
Gjennomsnitt 2019	62	454	516	133	19	

Dagsenter

Bydelen mottok 66 søknader om ordinær dagsenterplass og 54 søknader om skjermet plass. Langerud dagsenter hadde 20 plasser, og Kantarellen dagsenter hadde i snitt 11 skjermede plasser. I snitt har bydelen benyttet 20 plasser ved Langerud dagsenter og 9 plasser ved Kantarellen dagsenter i 2024.

Mestring og forebyggende tjenester

I januar 2024 ble det igangsatt en omstillingsprosess for å skape en mer hensiktsmessig organisering av lavterskeltilbudene. Hjemmetjenestens innsatsteam, Frivilligsentralene og Frisklivssentralen ble samlet under én felles organisasjon i seksjonen for lavterskeltilbud til eldre, som nå er omdøpt til Seksjon mestring og forebyggende tjenester. Innsatsteamet ble omorganisert ved at saksbehandlere ble overført til hjemmetjenesten, og teamet endret navn til Avklaring og mestring.

Teamets hovedoppgaver er å ta imot nye brukere, gjennomføre kartlegging, iverksette nødvendige tiltak og samarbeide med pårørende, fastleger og andre aktører for å sikre riktig tjenestenivå for hver enkelt bruker.

Teamet er tverrfaglig, og alle brukere som henvises blir vurdert for hverdagsrehabilitering. Målet er å støtte brukerne i å utnytte egne ressurser, slik at de kan mestre hverdagen så selvstendig som mulig.

Frisklivssentralen hadde 196 unike brukere og arrangerte kurs innen fysisk aktivitet, kosthold og røykeslutt. I 2024 gjennomførte seniorkontakten 84 hjemmebesøk og 69 fallmeldinger ble registrert, hvorav 22 personer fikk hjemmebesøk for fallforebygging. Det ble også sendt ut informasjonsbrev til 328 innbyggere som fylte 80 og 90 år uten å ha tjenester. Av disse tok 26 kontakt med positive tilbakemeldinger, og 9 ønsket hjemmebesøk.

Seniorkontakten fulgte opp 123 personer med Trygghetsavtale i løpet av året, hvorav 85 fortsatt hadde avtale ved årets slutt. Totalt ble 30 nye avtaler opprettet; 22 ble overført til treffsentrene, 8 avsluttet etter eget ønske, og 8 følges fortsatt opp. Seniorkontakten gjennomførte også 11 hjemmebesøk for eldre som søkte trygghetsalarm og behandlet 16 dagsentersøknader. Av disse ble 7 innvilget dagsenter, og 9 trukket til fordel for lavterskeltilbud.

Aktivitetene ved frivilligsentralene tilpasses lokale behov og etterspørsel fra innbyggere, foreninger og organisasjoner, samt interessene og ferdighetene til de frivillige. I 2024 hadde sentralene mellom 36 og 75 faste frivillige per sted. Tilbudene spenner fra praktisk hjelp som følge til sykehus og snømåking til trening og sosiale møteplasser for alle aldre. Frivilligsentralene samarbeider tett med kommunale tjenester, blant annet for å styrke tilbudet til hjemmeboende med demens. De tilbyr også ukentlige kurs og aktiviteter for barn, samt språkkafeer og frivillig støtte til norskopplæring ved Skullerud voksenopplæring. BUA Østensjø er samlokalisert med Manglerud frivilligsentral.

Demensarbeid og aktivitetstilbud

Hukommelsesteamet fulgte opp 216 personer med kognitiv svikt eller demens. 115 hjemmebesøk og 89 kartlegginger ble gjennomført. Samtalegrupper for pårørende ble arrangert hver tredje uke, og Østensjø Demenskor holdt to konserter.

Dagaktivitetstilbudet Østensjø dagaktivitet (ØDA) hadde 77 brukere i løpet av året. Det ambulerende dagaktivitetstilbudet hadde 21 brukere, hvorav 8 var aktive ved årets slutt.

Treffsentre for 60+ tilbød språkgrupper, håndarbeid, trening og sosiale aktiviteter. Frivilligsentralene hadde 36–75 faste frivillige per sted, og deres aktiviteter inkluderte alt fra praktisk hjelp til norskopplæring og sosiale møteplasser.

Habiliteringstjenester

Bydelen kjøper mange helse- og omsorgstjenester fra private og ideelle leverandører. Det er behov for jevnlig kontraktsoppfølging og tilsyn med kjøpsplasser. Det skal sikre at bruker har et forsvarlig tjenestetilbud når det gjelder kompetanse, ressurser og tilrettelegging.

For å styrke dette arbeidet ble det opprettet en stilling som kontraktforvalter som ble besatt i juni 2023. Dette har vist seg å ha en god økonomisk effekt, og det ble derfor høsten 2024 ansatt enda en kontraktforvalter for å følge opp ytterligere.

Aldersgruppen 0–17 år

- 34 barn hadde vedtak om støttekontakt.
- 21 barn hadde avlastning i gruppe eller avlastningsbolig.
- 17 barn mottok brukerstyrt personlig assistanse (BPA).
- 15 foresatte mottok omsorgsstønad.
- 11 plasser ble kjøpt i etter-skoletilbud (AKS).

Aldersgruppen 18 år og eldre

- 65 personer mottok varig tilrettelagt arbeid (VTA).
- 25 personer fikk heldøgns botilbud.
- 86 voksne hadde vedtak om støttekontakt.
- 30 personer mottok BPA.
- 44 pårørende mottok omsorgsstønad.
- 36 personer benyttet dagsenterplass.

Et nytt borettslag for utviklingshemmede ble åpnet på Bogerud, og bydelen har nå 69 boenheter med personalbase.

Psykisk helse

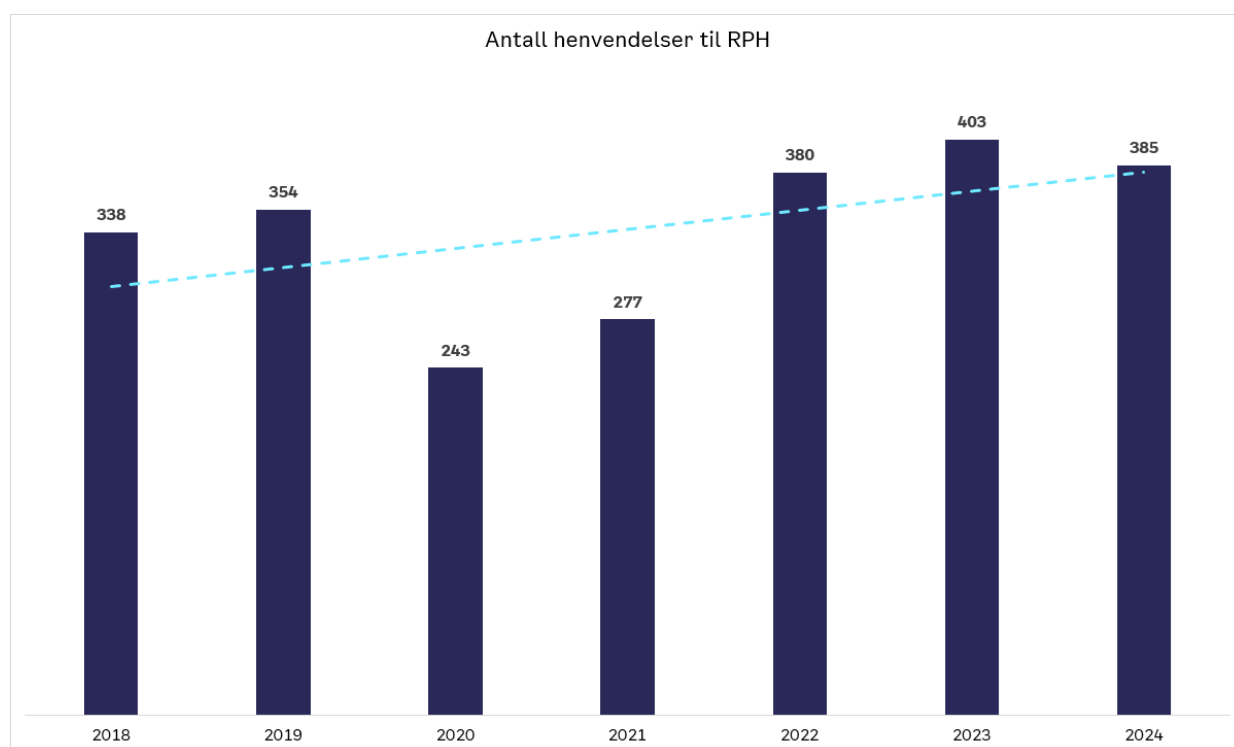
FACT er et samarbeid mellom bydelene Nordstrand, Søndre Nordstrand og Østensjø og Oslo universitetssykehus for å gi oppsøkende, samtidige og helhetlige tjenester til personer med alvorlige psykiske og sammensatte lidelser. De tre FACT-teamene er tverrfaglig sammensatte med psykiater, psykolog, ansatte med treårig helse- og sosialfaglig utdanning, arbeids- og utdanningsspesialist (AUS) og erfaringskonsulent, til sammen 8 årsverk. Den kommunale delen av FACT Østensjø med 4,8 årsverk er lagt inn under psykisk helseteam. Per 31.12.2024 hadde FACT Østensjø 35 pasienter under behandling, hvorav 14 var på tvungent vern.

Psykisk helseteam fulgte opp 103 personer med psykiske lidelser, en nedgang fra 112 i 2023. Teamet har i 2024 jobbet mer aktivt med formål, nytte og kortere vedtak i tjenesten. De har hatt

fokus på aktivitet og å etablere innbyggere i varige aktivitetstilbud som Fontenehuset, friskliv og andre lavterskeltilbud/organisasjoner.

Per 31.12.2024 hadde 86 voksne brukere med psykiske lidelser innvilget støttekontakt. Dette er en nedgang med 16 personer fra 2023. Et fåtall hadde innvilget omsorgsstønad og brukerstyrt personlig assistent i 2024, tilsvarende som i 2023.

Rask psykisk helsehjelp (RPH) tilbød kortvarig oppfølging og arrangerte ni introduksjonskurs i kognitiv terapi fordelt på 36 kursdager. Ett av disse ble holdt i samarbeid med Friskliv. Kursene kan for noen være tilstrekkelig, mens for andre gis det også tilbud om individuelle samtaler og/eller assistert selvhjelp. Det tilbys egen tilnærming til personer med søvnforstyrrelser.

Treff- og aktivitetshus

Kafe X og Multehaug har holdt åpent gjennom hele 2024, men Multehaug måtte stenges fra oktober grunnet kjemisk lukt og vannproblemer. Kafe X utvidet da sitt tilbud.

Besøksgjennomsnittet var 9,7 per dag, en økning fra 8 i 2023. Aktiviteter inkluderte foredrag, samtalegrupper, kunstkurs, hobbyverksted og matlagingsgrupper, i tillegg til lunsj og middagsservering enkelte dager. Det ble også arrangert turer til Drøbak og Sverige.

Bo- og omsorgstilbud for psykisk helse

Bydelen har 42 leiligheter i samlokaliserte boliger for personer med psykiske lidelser. Endringer i brukstillatelse på Harry Fettes vei har medført interne flyttinger. Totalt ble 26 heldøgns plasser og tre Ungbo-plasser kjøpt i 2024, uendret fra året før. Som en del av omstillingsarbeidet etableres en barnebolig for å redusere eksterne kjøp, planlagt ferdigstilt våren 2025.

Fleksibelt og ambulant oppfølgingsteam (FOT)

FOT-teamet ble etablert høsten 2024 for å redusere kjøp og støtte innbyggere med sammensatte behov innen psykisk helse, avhengighet og somatikk. Ved årets slutt fulgte de opp 24 innbyggere. Fra 2025 vil teamet også håndtere medisintil levering.

Psykisk helse for barn og unge

Ved utgangen av 2024 hadde 96 barn vedtak om psykiske helsetjenester. 23 barn mottok individuell oppfølging, mens 26 hadde en koordinator. Antall vedtak om støttekontakt gikk ned fra 49 til 32. Samarbeidet med Bydel Nordstrand om PUMA-gruppen for barn med autismespekterforstyrrelse fortsatte, med 20 samlinger gjennom året. OBT-prosjektet (*Oppsøkende behandlingsteam*) i samarbeid med BUP Østensjø ble avviklet innen utgangen av 2024 etter utfordringer med stabil drift.

Ergo- og fysioterapitjenester for barn og unge

Tjenesten samarbeider med helsestasjonen om barselgrupper og drop-in tilbud for spedbarn. Det var stor pågang, med 192 henvisninger til ergoterapi og 268 til fysioterapi. 19 ergoterapisaker ble videreført til 2025.

Privatpraktiserende fysioterapeuter

Bydelen har 23,4 årsverk fordelt på 25 privatpraktiserende fysioterapeuter ved seks fysikalske institutter. Ett institutt ble avviklet i 2024, og hjemlene ble fordelt på eksisterende institutter.

Koordinerende enhet og barnekoordinator

Bydelen har omorganisert for bedre koordinering av saker for barn og unge med sammensatte behov. 276 innbyggere hadde per desember 2024 en koordinator eller barnekoordinator.

3.6.4 Hovedoversikt økonomi FO3 – netto driftsutgifter

Netto utgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik reg.bud/regnskap 2024
233 Annet forebyggende helsearbeid	11 207	8 393	8 764	11 032	-2 268
234 Aktiviserings- og servicetjenester til eldre og personer med funksjonsnedsettelse mv.	66 633	98 773	69 124	70 494	-1 370
241 Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering	32 395	26 517	27 161	24 679	2 482
253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon	388 510	397 312	408 466	424 359	-15 893
254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	705 191				
257 Hjemmetjenester - personellbase knyttet til bofellesskap/samløst boliger		314 616	360 815	355 456	5 359
258 Hjemmetjenester - ambulerende virksomhet mv		356 083	351 048	360 155	-9 107
733 Transportordninger for funksjonshemmede	33 808	33 067	34 501	35 694	-1 193
Sum netto utgifter	1 237 745	1 234 761	1 259 880	1 281 871	-21 991

Oversikten viser et netto merforbruk på 21,991 millioner kroner totalt for området Helse og omsorg.

Merforbruk er i stor grad knyttet til kjøp av sykehjemsplasser, avlastningsplasser og private hjemmetjenester, samt innleie i hjemmetjenesten som følge av høyt sykefravær.

Årsresultatet for sykehjemsplasser viser et merforbruk på 24,8 millioner kroner, og en merinntekt på 12,3 millioner kroner fra egenbetaling. Institusjonsplasser totalt sett viser et merforbruk på 15,893 millioner kroner.

Årsresultatet for bofellesskap og samlokaliserte boliger viser samlet sett et mindreforbruk på 5,359 millioner kroner, som følge av omstillingsarbeid.

3.6.5 Mål, tiltak og resultatindikatorer, samt nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Mål 1: Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Tiltak 1: Mindre og tverrfaglige team skal sikre færre og faste medarbeider som besøker den enkelte

Bydel Østensjø har organisert hjemmetjenesten i små arbeidslag. Det er innført kalenderplan som arbeidsverktøy i hele tjenesten i 2024, samt bruk av grunnbemanningslæren. Dette har vist en reduksjon i antall ansatte til den enkelte bruker.

Tiltak 2: Sikre sammenhengende tjenestetilbud fra hjem til hjem i samarbeid med etater og spesialisthelsetjenesten

Tjenestene skal utformes helhetlig med utgangspunkt i innbyggerens behov slik at somatikk, psykiske helseproblemer og rusmiddelproblemer sees i sammenheng. Bydelene må sikre god koordinering med avtalebaserte tjenester som fastleger og avtalefysioterapeuter.

Bydel Østensjø har barnekoordinator i 100% stilling. I tillegg har bydelen et team koordinerende enhet som består av ansatte på tvers av tjenester. Teamet vurderer og fordeler koordinatoransvar i de ulike sakene der koordinator er innvilget.

*Tiltak 3: Sikre riktig kompetanse på riktig sted: * Bruke felles digitalt introduksjonsprogram (onboardingsprogram) for ansatte i helse- og omsorgssektoren * Gjennomføre systematisk kompetansekartlegging slik at virksomhetene har oversikt over tilgjengelig kompetanse og framtidig kompetansebehov*

Bydel Østensjø har tatt i bruk det digitale onboardingsprogrammet for helse- og omsorgssektoren.

Tiltak 4: Utvikle Helsefellesskap Oslo i tråd med samarbeidsavtaler og porteføljeplan

Bydel Østensjø deltar aktivt i lokale samarbeidsforum med OUS sektor med faste deltakere. Hjemmetjenestens seksjonssjef er bydelenes representant i AU for samarbeidsforum somatikk.

Tiltak 5: Sikre at den enkelte får riktig plass i helsehus ut fra sine helse- og omsorgsmessige behov. Bydel og helsehus samarbeider om mottak av ny pasient slik at den enkelte pasient får riktig helsehusplass ut fra sine behov

Bydelen og helsehus samarbeider etter gjeldende retningslinjer for tildeling av plass i helsehus og samarbeid om mottak av ny pasient.

Tiltak 6: Legge evalueringer og erfaringer fra pandemien til grunn for videreutvikling av tjenestene.

Koronautvalget har gjennomgått pandemihåndteringen nasjonalt og på kommunalt nivå. Norge kom i stort godt ut av pandemien sammenliknet med andre land. Sektorenes fleksibilitet og omstillingsevne ble anbefalt bedret og de ga et generelt råd om at beredskapsarbeidet bør styrkes. Sykefravær er en stor utfordring både nasjonalt og i bydel Østensjø selv om pandemien er over, vi ser nå nivåer som er høyere enn på mange år. Psykiske lidelser er en dominerende årsak til sykefraværet og vi observerer at sykefraværet er høyt i den gruppen unge arbeidstakere som ble rammet av tiltak under pandemien. Nærværarbeidet i bydelen jobber for å støtte ledere slik at det kan tilrettelegges slik at arbeidstakere kan komme på jobb selv om funksjonsnivået er noe begrenset. Leders støtte av ansatte er også svært viktig for å bidra til mer nærvær på arbeidsplassen.

Tiltak 7: Styrke arbeidet med beredskap inklusiv psykososial beredskap

Bydelen jobber nå med smittevernplan som vil bygge på bydelens beredskapsplan, Oslo kommune har en smittevernplan og en pandemiplan som er basert på erfaringer fra pandemien. Når det gjelder beredskapsarbeid har Oslo kommune innført et nytt krisestøtteverktøy (Ravyn), bydelen har deltatt i en øvelse med beredskapsetaten og jobber med å innføre verktøyet i bydelens kriseledelse. Høsten 2024 har bydelen deltatt i innsiktsarbeidet for å utarbeide nytt kommunalt risikobilde for Oslo kommune. Bydelen skal utarbeide sammen med bydel Søndre Nordstrand og Nordstrand en ny samarbeidsavtale på beredskapsområdet og gjennomgå i fellesskap rapporten Kommunal risikobilde 2025 (KRB) som kommer i løpet av 2025.

Mål 2: Funksjonsområde helse og omsorg: Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Tiltak 1: Oslostandarder og overordnede planer for helse- og omsorgssektoren legges til grunn for tjenesteutviklingen

Bydel Østensjø legger Oslostandarder og overordnede strategier og planer til grunn for all planlegging og videreutvikling av tjenesten.

Folkehelsestrategi for perioden 2025-2027 har vært på høring og ble forankret i bydelsutvalget desember 2024.

Tiltak 2: Følge opp Aldersvennlig Oslo

Bydelen samhandler med frivillige, biblioteket, kirken og lokalmiljø i arbeidet med aldersvennlig Oslo. Gjennom sine tre treffsentre og oppsøkende virksomhet følges byrådets sak opp.

Tiltak 3: Følge opp Demensplan for Oslo

Bydelen har etablert en ressursgruppe som består av ansatte og ledere fra forebyggende tjenester og hjemmetjenesten for å sikre oppfølging av tiltakene. Det har vært implementert nye tiltak i tråd med føringene i Demensplan for Oslo. Status for dette arbeidet ble presentert for Bydelsutvalget i møtene i juni og desember 2024.

Tiltak 4: Videreutvikle og tilpasse aktivitetstid i samarbeid med brukere og pårørende

Bydelen har 1,7 årsverk som tilbyr aktivitetstid. I løpet av 2024 har 45 brukere hatt denne tjenesten.

Tiltak 5: Sikre at boliger realiseres i tråd med målene i Strategisk boligplan for eldre med hjelpebehov

Bydelen samarbeider tett med Boligbygg, Oslobygg og Husbanken for å sikre tilstrekkelig med boliger. Dette er en stor utfordring, og vi har ikke nok boliger til å dekke behovet.

Tiltak 6: Legeplan for Oslo 2020–2024 legges til grunn for tjenesteutviklingen. Bydelene skal sikre at det er minimum 4 % ledig listekapasitet for bydelens innbyggere hos bydelens fastleger. Bakgrunnen for dette måltallet er at befolkningen skal ha mulighet til å bytte fastlege etter eget ønske.

Bydelen jobber nå med publisering av ny legeplan og bydelen ønsker å øke antallet fastlegehjemler ved å utlyse nullhjemmel, dette er avhengig av at vi har legekontor som ønsker og har plass til en ekstra lege.

Tiltak 7: Øke bruken av trygghetsskapende teknologi som medisinstøtte, digital hjemmeoppfølging digitale låser, digitalt tilsyn og GPS

Bydelen har et eget team som jobber innenfor trygghetsskapende teknologi. Det er et tett samarbeid med Helseetaten i forbindelse med nye anskaffelser og videre utbredelse. Østensjø er blant de bydelen som har kommet langt på området, og i 2024 startet vi arbeidet med etablering av digital hjemmeoppfølging.

Mål 3: Funksjonsområde helse og omsorg: Flere opplever god helse og mestring

Tiltak 1: Innrette tilbud og tjenester for å utjevne sosial ulikhet i helse i tråd med Folkehelsestrategi for Oslo 2023–2030

Bydelen har vedtatt en folkehelsestrategi i 2024, som vil bli fulgt opp med tiltak framover i alle tjenestene, både frivillige og lovpålagte tjenester.

Tiltak 2: Helserelatert informasjon fra kommunen skal ta hensyn til at innbyggerne har ulike forutsetninger for å forstå og dra nytte av denne informasjonen

Bydelen bruker flere kanaler for å kommunisere godt med innbyggerne, både gjennom direkte kontakt (hjemmebesøk, telefon m.m.), skriftlig fysisk kommunikasjon og ulike digitale kanaler, deriblant eDialog og Helsenorge. Ett av bydelens seks kommunikasjonsprinsipper som gjelder for alle tjenester er som følger: «Jeg tar på meg mottakerens sko, og formulerer meg slik at det jeg sier eller skriver blir forstått».

Mål 5: Funksjonsområde helse og omsorg: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Tiltak 1: Legge til rette for likeverdige og koordinerte tjenester til personer med funksjonsnedsettelse

Bydelen arbeider med å fremme samhandling på tvers av tjenester og med samarbeidspartnere. Tildeling av koordinator er et av tiltakene som skal sikre at personer med funksjonsnedsettelse kan delta aktivt i å sette mål og påvirke tjenestenes tiltak, slik at disse ytes i en helhetlig sammenheng.

Tiltak 2: Legge til rette for bruker- og pårørendemedvirkning i utvikling av tjenester og tilbud

Pårørende og verger avtaler med sin Tjenesteansvarlig hvordan de ønsker at samarbeidet skal være. I hvilken form i hvilke situasjoner og hyppighet. Selvbestemmelse og bruker medvirkning er en av kjerneverdien i det målrettede miljøarbeidet i all samhandling mellom bruker og tjenesteytere. Brukermøter gjennomføres i alle boliger det lar seg gjøre. Det samme gjelder pårørende/ verge møter. I 2024 gjennomførte vi et dialogmøte hvor alle pårørende/ verger var invitert. Dette vil bli videreført som en årlig aktivitet.

Tiltak 3: Samarbeide med Velferdsetaten om kvalitetsgjennomganger i boliger til personer med utviklingshemming

Velferdsetaten har gjennomført kvalitetskontroll i to av bydelens boliger for funksjonshemmede. I etterkant av første kvalitetskontroll fikk vi tilbakemelding med råd og tips til områder vi kan forbedre. Dette arbeidet er påbegynt og vil videreføres i 2025.

Mål 6: Funksjonsområde helse og omsorg: Digitale tjenester er innbyggerorienterte*Tiltak 1: Være aktive bidragsyttere i å utvikle digitale løsninger i tjenestene*

Digitale tjenester for hjemmetjenesten er beskrevet under avsnitt for velferdsteknologi i hjemmetjenesten. Det er ikke gjennomført en overordnet kartlegging av digitale tjenester. i bydelen.

Tiltak 2: Skalere og legge til rette for økt bruk av digitale selvhjelpsverktøy i tjenestene

Bydelen tester og bruker aktivt portalløsninger for selvhjelp. Helsestasjonen har blant annet tilgjengeliggjort digitale selvhjelpsressurser på nett og i ny brosjyre. Bydelen har også deltatt i et prosjekt for å utforske digitale løsninger for sosial kontakt mellom eldre, pårørende og tjenesten.

Tiltak 3: Legge til rette for økt digital kompetanse blant eldre

Bydelen tilbyr digital hjelp på alle side seniorsentre.

Tiltak 4: Sikre oppdatert informasjon om kommunens lavterskeltilbud og omsorgstjenester på nett

Informasjon om lavterskel tilbud er oppdatert på Oslo kommune nettsider og helseveiviser.

Resultatindikator - Funksjonsområde 3	Resultat 2022	Resultat 2023	Måltall 2024	Resultat 2024	Avvik 2024
Andel av kommunale årsverk i omsorgstjenestene med relevant fagutdanning	78 %	80 %	80 %	76 %	4 %
Antall innbyggere 65 år og eldre innlagt på sykehus med hoftebrudd pr 1 000 innbyggere	-	8,1	8,2	8,1	0,1
Antall betalingspliktige liggedøgn etter meldt utskrivningsklare psykiatriske sykehusavd.	31	1	20	28*	8
Antall betalingspliktige liggedøgn etter meldt utskrivningsklare fra somatiske sykehusavd. og rehabiliteringsopphold	329	327	183	321*	-138
Andel mottagere av helsetjenester i hjemmet over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko	16,2 %	29,8 %	50 %	50 %	0 %
Antall brukere som har mottatt tjenestene hverdagsrehabilitering og avklaring og mestring	705	658	750	995	-245
Antall mottagere av dagaktivitetstilbud for mennesker med kognitiv svikt/personer med demens sykdom	132	112	110	98	12
Antall brukere med aktivitetstid	83	83	114	45	69

*Foreløpige tall – endelige tall tilsendes fra Helseetaten når det foreligger

3.7 Funksjonsområde 4: Sosiale tjenester og ytelser

3.7.1 Ansvarsområde

- Helhetlig drift av kommunale og statlige tjenester i NAV, herunder sosialhjelp, kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram for nyankomne innvandrere
- Lokalbaserte tiltak for økt sysselsetting
- Forvaltning av offentlige boligvirkemidler: kommunale boliger, bostøtte, startlån/tilskudd og bistand til boligframskaffelse på det private leiemarkedet
- Oppfølging av personer med rusproblemer: rådgivning, institusjonsplass, lokal bosetting, arbeids- og aktiviseringstiltak
- Tiltak for å styrke utsatte bomiljøer og utvikling av lokalsamfunn og nærmiljøer

3.7.2 Hovedmål

Bidra til måloppnåelse i bydelens omstillingsprogram for 2024-2027.

Sosiale tjenester og ytelser har også følgende mål:

- Antall langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp er redusert med minst 10 %.
- Barnefamilier prioriteres
- Sosialhjelpsmottakere får rask og tilpasset bistand til kvalifisering og aktivisering
- Unge under 30 år som står utenfor utdanning og arbeidslivet skal være i en arbeidsrettet aktivitet innen åtte uker
- 75 % av introduksjonsprogramdeltakerne skal være i ordinært arbeid eller utdanning etter endt program
- Innbyggere med sammensatt problematikk får tilbud om egnede boliger og nødvendig boligbistand
- Innbyggere med rusutfordringer har en meningsfull tilværelse og tilhørighet i egen bydel

3.7.3 Situasjonsbeskrivelse

Fra 1. september 2024 ble NAV Østensjø omorganisert til én ledelse for begge styringslinjer. Sosialhjelpsutbetalingene økte betydelig gjennom året, hovedsakelig grunnet tilflytting av nye innbyggere med behov for økonomisk bistand, særlig flyktninger som ventet på norskopplæring. Det ble innført tiltak mot slutten av året for å redusere utbetalinger, med videre arbeid planlagt for 2025.

Arbeid og kvalifisering

26 personer gikk over til lønnet arbeid etter deltakelse i kvalifiseringsprogrammet, en overgangsrate på 53 %. NAV Østensjø styrket samarbeidet med jobbspesialister og introduserte *Arbeid med støtte* som et alternativ til sosialhjelp.

Bosetting av flyktninger

Bydelen bosatte 145 flyktninger og 22 familiegjenforente, hovedsakelig i private boliger. Skøyenkroken 11 ble tilrettelagt med seks familieleiligheter og fire hybler for enslige. Bosettingskvoten for 2024 ble ikke oppfylt grunnet manglende utsøking fra IMDi og et presset boligmarked. Det ble etablert bedre rutiner for bosetting som videreføres i 2025.

Boligsosialt arbeid

Startlån søknader ble behandlet innen én måned i 59,1 % av tilfellene, en nedgang fra 90 % tidligere år. 97,5 % av søknadene om kommunal bolig ble behandlet innen tre måneder, og 81,3 % fikk bolig innen seks måneder. I 2024 ble 123 personer bosatt i kommunal bolig, mens 64 fikk startlån for å kjøpe egen bolig.

Midlertidig bolig og ungdomsarbeid

Bruken av midlertidig bolig ble redusert gjennom året, og prosjektet *Et godt sted å bo* ble startet for å hjelpe bostedsløs ungdom til varige boforhold. *Ungdomsgarantien* ble innført for å sikre individuelt tilpassede oppfølgingsløp for unge under 30 år. *Oppsøkende NAV* fikk 22 ungdommer i jobb, tre i utdanning og ti i arbeidsrettede tiltak.

Psykisk helse og rus

FOT-teamet (Fleksibelt og ambulant oppfølgingsteam) ble etablert høsten 2024 og fulgte opp 24 personer med sammensatte behov. Velferdsetaten skal bygge ned sine tilbud og Bydel Østensjø har over år jobbet med å bosette rusavhengige i egen bydel. I løpet av 2022 hadde 63 personer fra Bydel Østensjø hatt opphold i Velferdsetatens institusjoner. I 2023 var dette redusert til 49 personer mens det i løpet av 2024 hadde bodd 50 personer i VEL. Per 31.12.2024 bodde det 30 personer i Velferdsetatens institusjoner.

Seksjon psykisk helse og rus opprettet en pårørendekonsulent for å støtte familier og nettverk.

Bydel Østensjø har egen ruskonsulent Ung for barn og unge. Det har vært en økning i antall henvendelser til ruskonsulent Ung i 2024. Rådgivende enhet for rus-saker er etablert i bydel og funksjonen er lagt under Forebyggende barne- og ungdomsteam. Det har ikke vært mottatt noen saker knyttet til enhetens primære arbeidsoppgave.

Rusoppfølging og aktivitetstilbud

279 personer mottok oppfølging fra rus- og boligsosialt team, hvorav 161 hadde rusavhengighet. *Kroken* dagaktivitetstilbud for rusavhengige flyttet til permanente lokaler på Rustad, med en dobling av besøkstallet fra 2023. Gatelaget i samarbeid med KFUM hadde 43 deltakere og skapte 7 640 rusfrie timer.

Bydelen etablerte også samarbeid med Golf som terapi og Nøklevann ro- og padleklubb, hvor henholdsvis 10 og 24 personer deltok. En pårørende konsulent ble ansatt og arrangerte fagdager for foresatte til barn med autismespekterforstyrrelser.

3.7.4 Hovedoversikt økonomi FO4 – netto driftsutgifter

FO4A Sosiale tjenester

Netto utgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik reg.bud/regnskap 2024
242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	53 617	67 787	55 660	52 668	2 992
243 Tilbud til personer med rusproblemer	21 864	15 484	25 079	22 003	3 076
265 Kommunalt disponerte boliger	13 538	8 225	6 623	8 174	-1 551
273 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	18 607	19 951	19 585	20 083	-498
275 Introduksjonsordningen	17 632	-8 327	26 945	30 173	-3 228
283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig mv.	983	5 992	6 283	1 237	5 046
850 Statstilskudd knyttet til bosetting og integrering av flyktninger og drift av asylmottak	-2 197	-633	-633	-2 897	2 264
Sum netto utgifter	124 044	108 479	139 542	131 439	8 102

FO4A har et mindreforbruk på 8,1 mill. kroner i 2024, men dette må ses i sammenheng med merforbruket på økonomisk sosialhjelp. Bydelen mottar midler for integrering både i budsjett og som løpende tilskudd under dette området.

FO4B Kvalifiseringsprogram

Netto utgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik reg.bud/regnskap 2024
276 Kvalifiseringsordningen	23 156	14 233	20 846	29 815	-8 969
Sum netto utgifter	23 156	14 233	20 846	29 815	-8 969

Bydelen har bevisst valgt å øke aktiviteten på Kvalifiseringsordningen for å på sikt redusere antall klienter som mottar økonomisk sosialhjelp.

FO4C Økonomisk sosialhjelp

Netto utgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik reg.bud/regnskap 2024
281 Ytelse til livsopphold	101 252	77 255	93 224	130 317	-37 093
Sum netto utgifter	101 252	77 255	93 224	130 317	-37 093

Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp har vært langt høyere enn hva som lå til grunn i budsjettet. Ved utgangen av året var det 728 antall unike klienter, mot fjorårets 653. Fra 2021-2024 har gjennomsnittlig antall klienter gått opp med 224, som er en økning på nærmere 50 %. Gjennomsnittlig månedlig utbetaling per klient utgjorde 16 978 kr (cirka 204 000 kr årlig).

Foto: Mahdere Hailu & Yahye Husein

3.7.5 Mål, tiltak og resultatindikatorer, samt nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Mål 1: Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak: Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid.

Tiltak 1: Sikre rask og helhetlig oppfølging, og god tilgjengelighet til de sosiale tjenestene.

Bydelene skal sikre at innbyggerne som tar kontakt med NAV-kontoret får sine tjenester til rett tid. NAV-kontorene må være tilgjengelige for akutte behov, med fungerende vakttelefoner som støtter NAV kontaktsenter (NKS). I tillegg skal kontorene ha et tydelig barneperspektiv og samarbeide tett med andre bydelstjenester, for eksempel barnevernet.

Kompetanseheving skjer gjennom individuell veiledning fra fagressurser og temabaserte fagmøter der aktuelle problemstillinger drøftes. På denne måten oppnår vi kontinuerlig utvikling

og styrking av kompetansen hos alle ansatte, samtidig som vi sikrer at hver enkelt veileder er godt rustet til å gi innbyggerne en helhetlig oppfølging.

Øke bruken av tiltak for alle NAVs brukergrupper, slik at arbeidsevne raskere kan avklares og flere innbyggere får bistand til å komme i arbeid.

Tiltak 2: Gi kvalifisert økonomisk rådgivning og kartlegge privatøkonomi i tidlig fase.

NAV har to årsverk med økonomiske rådgivere/gjeldsrådgivere. I tillegg tilbyr NAV-veiledere økonomisk rådgivning og kartlegger privatøkonomien når brukerne ønsker dette.

Økonomisk rådgivning er en selvstendig tjeneste som innbyggeren har rett til, uavhengig av om vedkommende mottar andre NAV-tjenester. Bydelen skal inneha den nødvendige kompetansen for å gi individuelt tilpasset økonomisk rådgivning.

Alle nye brukere av sosiale tjenester i NAV kartlegges tidlig for å få oversikt over hjelpebehovet. Brukernes økonomi kartlegges, og ved endring i ytelse, for eksempel overgang fra dagpenger til sosialhjelp, tilbys veiledning for å sikre at de håndterer endringen i inntekt. Økonomisk veiledning gis i alle saker der det foreligger restanser, uavhengig av om brukeren har rett til økonomisk sosialhjelp.

Tiltak 3: Sørge for helhetlig oppfølging av utsatte barnefamilier.

Familiearbeidet ved NAV-kontorene skal organiseres slik at utsatte barnefamilier får en helhetlig oppfølging. Kontoret har en dedikert stilling som barneansvarlig for å sikre at familiearbeidet får den nødvendige oppmerksomheten. NAV gjennomfører en grundig kartlegging av behovet for sosialhjelp for alle barnefamilier ved første kontakt, og deretter årlig oppfølging.

Arbeide målrettet mot barnefamilier som har behov for større boliger for å redusere bruk av midlertidig bolig.

Mål 2: Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak: Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv.

Tiltak 1: Legge til grunn Oslostandard for booppfølging og Oslostandard for bomiljøarbeid i tjenesteytingen.

Oslostandarden har som hensikten å sikre et godt samarbeid om oppfølging av ungdom mellom 15 - 21 år, som er helt uten opplæring eller arbeid, eller står i fare for å falle ut av videregående opplæring. Dette gjør bydelen får en samordnet og helhetlig oppfølging og at brukerne får raskere tilbud om utdanning, arbeid eller andre kompetansehevende tiltak.

Tiltak 2: Bruke startlån og tilskudd aktivt for å bidra til at flere får etablert seg i egen bolig.

Bydelene oppfordres til å delta på kompetansehevende tiltak om startlån i regi av Statsforvalteren, Husbanken og Velferdsetaten.

Prioritere kommunale leietakere for startlån og tilskudd for å øke gjennomstrømming i den kommunale boligmassen.

Tiltak 3: Bidra til at flere med rus- og psykiske helseutfordringer kan etablere seg i egen bostad.

Bydelen skal bidra til arbeidet med å fremskaffe egnede boliger og sikre booppfølging, slik at personer med rusproblemer får mulighet til å etablere og beholde egen bolig, samtidig som bo- og nærmiljø ivaretas. Økt bruk av boligfremskaffere skal redusere behovet for midlertidige boliger.

Mål 3: Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak: Flere opplever god helse og mestring

Tiltak 1: Bidra til helseavklaring og kartlegging av kompetanse og ferdigheter.

Bydelen gjennomførte et helseavklaringsprosjekt, og metoden har blitt integrert i det ordinære sosialfaglige arbeidet. Det er også et godt samarbeid med de veilederne som følger opp mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP). Flertallet av de innbyggerne der vi identifiserer nedsatt arbeidsevne grunnet helse, søker AAP og videre helseavklaring inngår som en naturlig del av oppfølgingen fra spesialiserte AAP-veiledere.

Tiltak 2: Legge til grunn Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid og Oslostandard for rusfaglig arbeid, herunder bidra til et systematisk ernæringsarbeid med kartlegging, utredning og individuelle tiltak.

Bydelen har samordnet eksisterende rutiner opp mot Oslostandarden. Det skal fremme helse og forebygge og behandle og tilrettelegge for mestring av sykdom, skade og lidelse.

Tiltak 3: Videreutvikle aktivitetstilbudet for personer med rusproblemer og bidra til erfaringsutveksling mellom bydeler.

Bydelen skal legge til rette for deltakelse i aktiviteter og arbeid som bidrar til en meningsfull tilværelse og tilhørighet i et sosialt felleskap.

Mål 4: Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak: Deltakelsen i arbeidslivet er økt i de bydelene med lavest sysselsettingsandel.

Tiltak 1: Tilby kvalifiseringsprogram og andre kompetansehevende tiltak som øker mulighetene for å få og beholde ordinært og relevant arbeid

Bydelen har økt ressursbruken til kvalifiseringsprogrammet (KVP). NAV-kontorene skal identifisere og tilby KVP til dem som oppfyller vilkårene. Det skal tidlig gjennomføres en grundig kartlegging og behovsvurdering for å avdekke potensial og muligheter, slik at riktige tiltak og kvalifiseringsløp kan iverksettes.

Aktuelle kandidater får tilbud om å delta i kvalifiseringsprogrammet, der innholdet tilpasses den enkeltes ressurser, ønsker og forutsetninger. Karriere Oslo tilbyr gratis karriereveiledning til alle over 19 år, som er et verdifullt tilbud for dem som er usikre på hvilke muligheter de har for opplæring og arbeid, eller som trenger hjelp til å avklare sine karrierevalg.

I tillegg settes arbeidsrettede tiltak inn tidligere i introduksjonsprogrammet for flyktninger, slik at deltakerne kan bli mer selvhjulpne og oppnå en egen inntekt.

Tiltak 2: Bistå unge som ikke er i arbeid, utdanning eller annen aktivitet inn i relevant aktivitet med mål kompetanseheving og arbeid.

Både statlige og kommunale tiltak skal vurderes for å øke deltakelsen blant unge i relevante aktiviteter. Bydelen har hatt to medarbeidere i relevante prosjekter.

Det skal prioriteres å få sosialhjelpsmottakere under 30 år til å registrere seg som arbeidssøkere hos NAV på et tidlig tidspunkt, slik at de raskt kan bli selvforsørgende. Videre skal det utarbeides en felles mal for kartlegging, basert på føringene fra Ungdomsgarantien, for bedre å fange opp ungdommenes behov for oppfølging fra NAV. I tillegg skal det utvikles flere kompetansehevende tiltak for ungdomsteamet med fokus på arbeidsmarkedet og utdanning.

Oppsøkende NAV skal videreføres som et tiltak for å forhindre utenforskap, øke sysselsettingen og hindre at flere ungdommer blir avhengige av sosialhjelp.

Resultatindikator - Funksjonsområde 4	Resultat 2022	Resultat 2023	Måltall 2024	Resultat 2024	Avvik 2024
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektuert innen 6 mnd	90,6 %	92,1 %	90 %	81 %	-9 %
Andel KVP deltakere som går til arbeid, utdanning eller statlige arbeidsrettede tiltak etter fullført program	61 %	61 %	>69%	57 %	-12 %
Andel søknader om økonomisk sosialhjelp - behandlet innen 2 uker	91 %	89 %	95 %	86 %	-9 %
Andel av mottakerne som har sosialhjelp som viktigste inntektskilde	50 %	49 %		45 %	
Andel som tilbys introduksjonsprogram innen 3 mnd etter bosetting	55 %	41 %	>66 %	6 %	-60 %

3.8 Styring og kontroll

Bydelen har gode rutiner på området og har jobbet aktivt for å bli en bydel med tillit. Vi jobber for å være åpne og ærlige, på godt og vondt.

Samarbeid med medarbeidere, vernetjenesten, tillitsvalgte, folkevalgte, innbyggere og pårørende er tema i de fleste prosessene bydelen gjennomfører. Gjennom dette samarbeidet søker vi løsninger som blir demokratisk innført for varige effektive løsninger.

Bydelen kan være enda mer aktiv på å melde avvik, små og store. Dette for å få en god oversikt og læring på tvers av tjenester, innbyggere og medarbeidere. Tabellen under viser hva bydelen trenger å jobbe videre med.

Spørsmål	Ja	Delvis	Nei	Hvis nei eller delvis, kommenter
Er det etablert et risikobasert helhetlig system for internkontroll i virksomheten?		x		Systemet trenger oppdatering og et bedre ajourhold i 2025
Er det etablert tiltak og kontrollaktiviteter som følge av risikovurderingen og er tiltakene fulgt opp?	x			
Er det utarbeidet nødvendige rutiner og prosedyrer på viktige områder/prosesser basert på en vurdering av risiko?	x			
Etterleves rutinene og prosedyrene i virksomheten?	x			
Er alle vesentlige avvik, spesielle hendelser og svakheter fulgt opp?	x			
Er alle anmerkninger fra tilsyn, eksternrevisor, internrevisor og lignende fulgt opp?	x			
Oppsummert: Internkontrollen er utformet slik at virksomheten har målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og overholder lover og regler.	x			Systemet trenger oppdatering og et bedre ajourhold i 2025

4 Særskilt rapportering

4.1 Tiltak for å forbedre service overfor brukerne

Viser til tidligere beskrevet arbeid med implementering av Oslostandard for pårørendesamarbeid. Bydelen har også iverksatt et prosjekt som skal sikre “en dør inn” for innbyggerne. I tillegg har bydel gjennomført et lederutviklingsprogram. Innbyggerens behov har vært en av temaene på samling. På dagen fikk vi besøk av forskjellige innbyggere i alle aldre for å bevisstgjøre og høre direkte hvordan innbyggeren opplever bydelen. Vi ble gitt opplæring i prosess for involvering av brukere og pårørende.

4.2 Saksbehandlingstid

Barnehageområdet

Alle vedtak etter barnehageloven følger veiledende frister i forvaltningsloven. Ved henvendelser og klager av mer sammensatt art, gis det et foreløpig svar med tidsangivelse om når de vil få endelig svar. Innsynsbegjæringer besvares innen satt frist, senest innen 3 virkedager hvis ikke det er særskilte forhold som gjør at det tar lengre tid. Da opplyses den som ber om innsyn om dette. Saksbehandlingstid ved tilsyn i barnehager varierer ut ifra omfang av tilsynet, men det lages tidsplan med rimelige frister ved oppstart av tilsynet. Saksbehandlingstid for godkjenning av barnehager avhenger av flere forhold da det ofte er flere som skal bidra med dokumentasjon til barnehagemyndigheten. Godkjenninger må være på plass før en barnehage kan åpne, og dette har vært overholdt i alle godkjenningssaker. Tjenestene som tilhører barnehageområdet, følger frister i henhold til bystyrevedtak. Ingen av tjenestene har restanseliste.

Psykisk helse

Helse- og omsorgstjenester innen psykisk helse er hjemlet i helse- omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven. Det er forvaltningslovens regler som gjelder for saksbehandling av søknader og klager på dette området, herunder fristene som er satt i loven. Oslo kommune har i tillegg besluttet at innbyggere i Oslo kommune skal motta forvaltningsmelding ved mottak av søknader når søknadene ikke kan besvares innen 14 dager.

Hjemmetjenesten og Habilitering

Forvaltningsloven gjelder for saksbehandling av søknader og klager på helse- og omsorgstjenester, herunder fristene som er satt i loven. Oslo kommune har i tillegg besluttet at innbyggere i Oslo kommune innen to uker skal motta svar på når henvendelsen blir besvart, dersom saksbehandler vurderer at forvaltningslovens frister ikke kan overholdes.

Innsynsbegjæringer for Hjemmetjenesten behandles i det enkelte team etter offentleglova, med svarfrist 3-5 virkedager. Videre behandler Opplysningstjenesten henvendelser om partsinnsyn etter pasient- og brukerrettighetsloven med frister satt i forvaltningsloven.

Når bydelen mottar henvendelser om koordinator og “Individuell Plan”, sender Opplysningstjenesten forvaltningsmelding i saker der det ikke er opplagt hvilket tjenestested som skal behandle henvendelsen, og orienterer om saksbehandlingstid på mellom 4-8 uker.

Sakene drøftes så raskt som mulig i Koordinerende Enhet, som har månedlige møter hvor enkeltsakene drøftes og fordeles.

Barneverntjenesten

Barneverntjenestens arbeidsområde og oppgaver er lovpålagt, og lov om barnevern er en rettighetslov. Barnevernstjenesten skal gjennomgå innkomne bekymringsmeldinger snarest, og senest innen en uke etter at de er mottatt. Barnevernstjenesten skal vurdere om en bekymringsmelding skal følges opp med en undersøkelse. Undersøkelsen skal gjennomføres snarest, og avsluttet senest innen tre måneder. I særlige tilfeller kan barnevernstjenesten utvide undersøkelsestiden til inntil seks måneder. Etter gjennomført undersøkelse fattes vedtak om henleggelse eller vedtak om tiltak i hht. lovverk.

Ved behandling av klager på enkeltvedtak følges veiledende frister i forvaltningsloven. Ved andre henvendelser og klager av mer sammensatt art, vil den som henvender seg, innen tre uker, få endelig svar, eller foreløpige svarte med tidsangivelse om når de vil få endelig svar. Når det gjelder innsynsbegjæringer gis det i all hovedsak foreløpig svar senest innen tre virkedager med tidsangivelse om når de vil få endelig svar. Innsynsbegjæringer kan ha lang behandlingstid da det ofte er behov for å få oversendt saksdokumenter fra byarkivet.

NAV Østensjø

Sosialtjenesten følger veiledende frister i forvaltningsloven. For søknader som har lenger behandlingstid enn to uker sendes rutinemessig forvaltningsmelding, med unntak av saker hvor klienten innkalles til time eller er i kontakt med sosialtjenesten på annen måte og gjennom denne kontakten får kjennskap til forventet saksbehandlingstid. Sosialtjenesten benytter restanselister i saksbehandlersystemet Fasit for å følge opp ubehandlede søknader.

Bydelen har hatt store utskiftninger i ledelse og midlertidige løsninger for avdelinger som sammen med høyt sykefravær og en økning i antall søknader om sosialhjelp og flere individuelle søkere på sosialhjelp 86 prosent av søknadene behandlet innen frist. Måltallet for Oslo kommune er 95 %. Vi har store ambisjoner for at endringer i struktur og organisering samt fokus på arbeidsretting og overgang til varige ytelser skal gi bedring i dette for 2025.

Generelt

Kommunerevisjonen har gjennomført forvaltningsrevisjon og har tatt stikkprøver gjennom ordinær revisjon. Ingen åpne anmerkninger.

4.3 En åpen og effektiv kommune

Utvikling i resultater på HMS-undersøkelse internt, viser en positiv trend når det kommer til ytringskultur i virksomheten. Gjennom lederutviklingsprogrammet har bydelen styrket ledernes kompetanse på involvering av medarbeidere og innbyggermedvirkning i endringsprosesser. Bydelsadministrasjonen og leder av bydelsutvalget begynte i 2024 med fast ukentlig møte. I løpet av året har den tekniske kvaliteten på strømming av møter i bydelsutvalget blitt forbedret.

Bydelens økonomiske status blir presentert direkte fra bydelens interne rapporteringssystem i møtene som strømmes.

Bydelen skal gjennom sin strategi styrke den behovsdrivne utviklingen. I den forbindelse møter vi manuelle rutiner med økt digitalisering og standardisering. Dette gir åpenhet, innsikt og grunnlag for gode beslutninger.

4.4 Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

Handlingsplanen har 85 tiltak fordelt på 9 ulike temaer. Disse temaene er integrert i arbeidet til seksjon for Habilitering og boliger. Eksempelvis:

Tiltak for selvbestemmelse, medvirkning, deltagelse og inkludering

- Selvbestemmelse og verdien av å oppleve å være “herre i eget liv” er et tema i grunnopplæringen for alle nyansatte.
- Alle beboere i boligene får tilbud om individuell plan.
- Pårørende og verger blir invitert til ansvarsgruppemøter årlig og samarbeidsmøter ved behov. Bydelen arrangerer årlig et pårørendeforum for pårørende og verger til beboerne i bofelleskapene/ boligene med mål om å samarbeide om hvordan tjenestene skal utvikles for å både være bærekraftige og ha god kvalitet.
- Brukermedvirkning er en viktig del av all saksbehandling når innbyggere søker om tjenester.

Tiltak for likestilte helse- og omsorgstilbud

- Vi samarbeider med andre bydeler omkring vedtak og kontraktsoppfølgning av eksterne kjøp. Vi forholder oss til byomfattende rutiner der disse finnes.
- Flere ansatte deltar i nettverk som har som mål å utveksle erfaringer og råd, slik at tilbudet til brukerne skal ha god kvalitet og være likestilt på tvers av bydelene.

Tiltak for økt deltagelse innen kultur og fritid

- Beboere i boligene får bistand til å delta i faste aktiviteter og kulturarrangementer.
- Mange innbyggere har vedtak om støttekontakt.
- Vi veileder og tipser om aktiviteter og arrangementer der det er ønske om det eller vi ser behov for det.

Tiltak innen kompetanseheving og veiledning

- Veiledning og kompetanseheving er en av kjerneoppgavene i det daglige arbeidet rundt alle brukere med vedtak om praktisk bistand og opplæring.
- Vi gir veiledning til familier med hjemmeboende barn ved behov.

Tiltak for trygghet og sikkerhet

- Ansatte i boligene har en årlig gjennomgang av alle leiligheter med tanke på brann.
- Vi har begynt å snakke med pårørende og brukere der det er naturlig om beredskap i tilfelle det oppstår en krise.
- Bydelen har en oppdatert beredskapsplan.
- Sikkerhet med tanke på å ferdes trygt ute i vær og vind og i samfunnet både fysisk, sosialt og digitalt, på måter som er tilpasset den enkeltes behov og forståelse.

Områder fra handlingsplanen	Ja/nei
Har virksomheten utarbeidet handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse?	Ja
Er det utarbeidet konkrete tiltak på handlingsplanens satsingsområder? 1)	Ja
Tiltak gjennomført i 2024	
1. Kunnskap om mennesker med funksjonsnedsettelse - Opplæringsmateriell er laget og lagt inn på digital opplæringsplan.	Ja
2. Arbeid og sysselsetting; idedugnader er gjennomført. En bruker har blitt ansatt som fordeler av internpost.	Ja
3. Boliger eget hjem; Det arbeides med flere konkrete boligplaner. I 2025 blir det arbeidet videre med disse. Vi gir også flere brukere punkttjenester med personale fra boligene, godt alternativ for brukere uten behov for nattevakt.	Ja

4.5 Universell utforming

Bydel Østensjø jobber for at tjenester skal være tilgjengelige for alle, inkludert digitale løsninger.

Bydelen har kartlagt tjenestesteder som leier i private bygg, samt private aktører som tilbyr kommunale tjenester, eksempelvis fysioterapeuter og fastleger. Bydelen har også hatt kontakt med Oslobygg (tidligere Omsorgsbygg og Undervisningsbygg) og fått bekreftelse på at de jobber med å kartlegge og utbedre de kommunale lokalene bydelen leier.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. stiller krav til tilgjengelighet i barnehager og skoler. Utover dette, har bydelen begrensede virkemidler når det gjelder oppgradering av tjenestesteder som holder til i eldre bygninger.

4.6 Likestillingstiltak rettet mot byens innbyggere (kommuneloven § 14-7, e og f)

Bydelen har som mål at alle tjenestesteder og tjenester skal være tilgjengelige for alle, uavhengig av alder og funksjonsevne. Det jobbes med å utvikle møteplasser som kan tilby aktiviteter for alle generasjoner, som Bøler aktivitetspark.

Tilstandsanalyse	Ja	Nei	Hvis nei, hvorfor ikke?
Har virksomheten i løpet av 2024 undersøkt om det finnes risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling?	X		

4.7 Rapportering innen HR-området og helse- miljø og sikkerhet (HMS)

I 2024 har bydelen hatt søkelys på etablering av en nærværssatsing der ansvaret for både oppfølging av ansatte med sykefravær og tiltak for å høyne nærværet legges til tjenesteleder i samarbeid med lokal IA/HMS gruppe.

Vesentlig har vært oppstart av lederutviklingsprogrammet «Handlingsrom og handlingskompetanse» som bydelen gjennomfører i samarbeid med bydelens bedriftshelsetjeneste Arbeidsmiljøhuset. Tiltaket har bestått av fellessamlinger og samlinger i basisgrupper. Basisgruppene fungerer som kompetansefellesskap i nevnte lederutviklingsprogram.

Det er gjennomført HMS undersøkelse blant alle ansatte i høst og som skal danne grunnlag for utarbeidelse av tiltak i lokale HMS handlingsplaner. Undersøkelsen måler ansattes oppfatning av fysiske, psykososiale og organisatoriske forhold ved arbeidsmiljøet.

	Ja	Nei	Hvis nei, kommentarer
Er det fastsatt oppdaterte mål på HMS-området for 2024?	X		
Med utgangspunkt i målformuleringene, er det utarbeidet tiltaksplaner/handlingsplaner?	X		
Er handlingsplaner/tiltaksplaner innpasset i de årlige budsjetter og økonomiplaner?	X		
ARBEIDSTID			
Har virksomheten etablert rutiner og internkontroll for å sikre etterlevelse av arbeidsmiljølovens arbeidstids- bestemmelser og som fanger opp og retter eventuelle avvik som fremkommer, jf. rundskriv 31/2020?	X		
Har virksomheten løpende kontroll med arbeidstiden, både for å sikre at rammene for arbeidstid blir fulgt og for å sikre en vurdering av at arbeidstidsordningene er forsvarlig?	X		
Virksomheten bes oppgi antall brudd på arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser i 2024.	Antall: 1 256		
Hvordan har virksomheten behandlet bruddene i AMU?	Kommentar:		Nøkkeltall legges frem for AMU 2 ganger per år og er fast punkt på månedlige møter mellom leder, verneombud og tillitsvalgt
Har virksomheten involvert vernetjenesten i arbeidet med oppfølging av brudd på arbeidstidsbestemmelsene?	X		

TRAKASSERING			
Hva gjør virksomheten for å hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold?	"Det gjennomføres risikovurdering og vernerunder i forbindelse med tjenestestedenes utarbeidelse av lokal HMS-handlingsplan. Nyansatte får gjennom introduksjonsopplæringen informasjon om bydelens mangfold og likestillingsarbeid, herunder kjennskap til hvordan de varsler når det avdekkes trakassering/seksuell trakassering jf. AML § 4,3(3) "		
VOLD OG TRUSLER			
Har virksomheten gjennomført risikovurdering som omhandler vold og trusler ved utførelse av arbeidet?	X		
Har virksomheten etablert rutiner som sikrer opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold- og trusselsituasjoner?	X		
Har virksomheten iverksatt tiltak for å redusere risiko for vold og trusler?	X		
Har virksomheten rutiner for å sikre registrering av vold og trusler i HMS-modulen i HR-systemet?	X		
Har virksomheten etablert rutiner som sikrer nødvendig oppfølging av arbeidstaker som har vært utsatt for vold og trussel om vold?	X		
Har virksomheten rutiner for å sikre varsling av dødsulykker og alvorlige ulykker til Arbeidstilsynet og nærmeste politimyndighet?	X		

4.8 Folkehelsestrategi

Det er utarbeidet en folkehelsestrategi for 2025–2027 som skal systematisere folkehelsearbeidet i bydelen. Hensikten med strategien er å organisere og etablere folkehelsearbeidet på tvers av bydelens tjenester og jobbe målrettet for fremme helse og forebygge sykdom. Folkehelsestrategien skal sees i sammenheng med bydelens overordnede strategi, og bidra til at Oslo kommune når målene i sin folkehelsestrategi for 2023–2030. Folkehelsestrategien har tre satsingsområder: Systematisk folkehelsearbeid; en bydel som fremmer psykisk helse; og trygge, inkluderende og helsefremmende nærmiljøer. Hvert satsingsområde har egne mål og delmål.

4.9 Gjeldsofferassistanse

NAV har to årsverk økonomiske rådgivere/gjeldsrådgivere. Disse tar imot henvendelser angående økonomisk rådgivning fra innbyggere som ønsker det og vurderer så om saken er i målgruppen for ytterligere bistand. Alle nye brukere av tjenester i NAV blir kartlagt på et tidlig

tidspunkt for å få en oversikt over deres hjelpebehov. Brukers økonomi kartlegges, og ved endring i ytelser, eksempelvis fra dagpenger til sosialhjelp, har de fått tilbud om veiledning rundt deres økonomiske situasjon for å sikre at de kan håndtere en endring i inntekt. Det gis økonomisk veiledning i alle saker der det foreligger restanser, uavhengig av om bruker har rett på økonomisk sosialhjelp, eller andre muligheter kan benyttes.

4.10 Språkstimulerende tiltak for barn utenfor barnehage og rekruttering av barn til barnehage

Bydelen har to åpne barnehager. Bøler åpen barnehage, som er privat, og Bogerud åpen barnehage, som er kommunal.

Bogerud åpen barnehage jobber aktivt med både språkstimulering og det å rekruttere barn uten barnehageplass til å søke dette. I tillegg jobber helsesykepleier helt fra tidlig første leveår med motivering til å søke barnehageplass og har helt fra fødsel fokus på generell språkutvikling. Det er i løpet av 2024 startet et samarbeid mellom helsestasjonen, Bogerud åpen barnehage og Pedagogisk førskoleteam for å styrke identifiseringen av barn med spesielle behov.

4.11 Språkstimulerende tiltak for barn i barnehage

Bydelen mottar statlige tilskudd og sentrale kommunale midler til språkstimulerende tiltak for barn i barnehage. Til grunn for språkarbeidet ligger Utdanningsdirektoratets føringer for den statlige tilskuddsordningen, Oslostandard for et inkluderende leke – og språkmiljø og Rammeplan for barnehagen.

I 2024 har et ambulant språkteam bestående av to språkpedagoger vært i ca.15 kommunale barnehager og 3 private barnehager. Språkteamet har gjennomført kompetansehevende tiltak med vekt på minoritetsspråklige barns språkutvikling, systematiske språkgrupper og generelt språkmiljø i barnehager. De har brukt metoder som workshops, veiledning i direkte arbeid rollemodellering i gjennomføring av språkaktiviteter og foredrag på møter. Systemveileder har gjennomført mentorveiledning med pedagogiske ledere knyttet til CLASS. Målgruppen til systemveileder har vært pedagogiske ledere, mens språkteamet har hatt alle ansatte som målgruppe og prioritert barnehagemedarbeidere og barne- og ungdomsarbeidere.

Det er gjennomført evaluering knyttet til det ambulante språkteamet, evalueringen viser at ansatte i barnehagene har fått økt sin kompetanse knyttet til minoritetsspråklige barn og seg selv som ressurs i språkmiljøet.

Evalueringene fra barnehageansatte r at de har lært mye nytt og fått tilgang på ressurser og arbeidsmetoder de ikke hadde fra før av. Det har spesielt vært effektivt for barnehagemedarbeidere.

4.12 Ledig kapasitet i barnehageavdelinger

Per 31.12.2024 er det ledigholdt plasser tilsvarende 6,66 avdelinger i kommunale barnehager.

4.13 Satsingen Oslohjelpa

Bydel Østensjø omstilte de forebyggende tjenestene høsten 2024. Tidligere Oslohjelpa er nå en del av Forebyggende barne- og ungdomsteam. Målgruppen dekker aldersspennet 0-24 år. Tjenesten jobber arenafleksibelt, tverrfaglig og med fokus på skreddersøm av tiltak – med innbyggernes behov i sentrum. Innbyggerne trenger ingen henvisning for å ta kontakt med tjenesten. Tjenesten tilbyr råd, veiledning, kurs, grupper og individuelle samtaler.

Tidligere Oslohjelpa mottok 274 henvendelser i 2024. Mange av henvendelsene omhandlet behovet for foreldreveiledning, psykososiale samtaler og støtte. I tillegg til oppfølgingsløp med innbyggere, har ansatte i tjenesten gjennomført foreldrekurs, -grupper og veiledet ansatte i bydelens andre tjenester. Utover skole- og barnehagesamarbeid har tjenesten et bredt samarbeid med bydelens andre tjenester og spesialisthelsetjenesten i enkeltsaker og ved behov. Formidling til andre tjenester fører ofte til samarbeid i kortere perioder.

Henvendelsene til tjenesten har kommet direkte fra innbyggerne. Det har også kommet henvendelser fra et mangfold av samarbeidspartnere, blant annet skolene, BUP, skolehelsetjenesten, helsestasjon, Åpen barnehage, jordmødre, barneverntjenesten og seksjon psykisk helse og rus. Flere av henvendelsene er av alvorlig karakter hvor det er behov for grundig kartlegging før iverksetting av tiltak. Vi har også fått flere henvendelser fra foreldre som trenger hjelp i samarbeid med skolene. Innbyggerne selv forteller at de ofte har hørt om tilbudet gjennom fastlege, skoler, skolehelsetjeneste, BUP eller andre familier/innbyggere som har hatt kontakt med tjenesten tidligere.

Ofte er det foreldre med ressurser og høyere sosioøkonomisk status som henvender seg til tidligere Oslohjelpa. Det kan bety at vi ikke når de familiene som trenger det aller mest, før de allerede er i kontakt med førstelinjen. Det er en utfordring vi gjennom omstillingen og Handlingsplan for gode oppvekstvilkår skal å se nærmere på. Vi som bydel ønsker å være tett på, bryte ned siloer mellom tjenestene, gi helhetlig hjelp med god tilpasning og etterstrebe at barn og unge vokser opp med god omsorg i egen familie. Tidligere Oslohjelpa er en del av denne satsningen og omstillingen. I planene fremover skal de ansatte med tidligere tilknytning til Oslohjelpa videreføre «Bluesmothers» i samarbeid med Åpen barnehage, gjennomføre foreldrekurset «Tuning in to teens» i samarbeid med medarbeidere i Forebyggende barne- og ungdomsteam, samt fortsette å tilby NBO til nye foreldre. I omstillingen vil vi forsøke å bruke ressursene ytterligere på veiledning av ansatte i andre bydelstjenester, slik at målgruppene kan få hjelp av fagpersoner de allerede kjenner, og på den måten få lettere tilgjengelig hjelp.

4.14 Økt bemanning i utvalgte barnehager

Ikke aktuelt for barnehager i Bydel Østensjø.

4.15 Rekruttering av barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere

Ny grunnbemanningsavtale for kommunale barnehager ble innført i 2017. Avtalen inneholder mål om 50 % barnehagelærere og inntil 25 % barne- og ungdomsarbeidere i barnehagene. Bydel Østensjø's kommunale barnehager har i 2024 40,9 % barnehagelærere og 23,7 % barne- og

ungdomsarbeidere. Barnehagenes strategiske kompetanseplan og plan for å beholde og rekruttere pedagogisk personal er iverksatt i 2023 og videreført i 2024.

4.16 Vikarbruk i barnehager

Barnehagene har brukt 5,716 millioner kroner i lønn til egne vikarer inkl. sosiale utgifter i 2024. Det er brukt 32,048 millioner kroner til kjøp av eksterne vikartjenester. I 2024 har det vært gjennomført omstillingstiltak i barnehagene, hvor blant annet økning av stillinger til grunnbemanningslæren har vært et av tiltakene for å redusere vikarbruk knyttet til sykefravær. Tiltaket har ført til noe nedgang i 2024 i forhold til 2023, og det forventes ytterligere effekter av tiltaket i 2025.

4.17 Barn som kan være utsatt for omsorgssvikt, vold eller seksuelle overgrep

Informasjon om seksuell og reproduktiv helse og spørsmål om vold og overgrep inngår i fødsels- og svangerskapsomsorgen, og tematiseres i barselomsorgen, konsultasjoner og helsesamtaler. Helsestasjonen har styrket de ansattes kompetanse gjennom deltakelse i opplæringsprogrammet Tidlig Inn. Skolehelsetjenesten tilbyr alderstilpasset undervisning om egenomsorg, psykisk helse, pubertet, grenser, seksualitet, kosthold og ernæring og vold og overgrep.

Bydel Østensjø har utarbeidet en veileder for et temabasert pedagogisk opplegg i barnehager for å snakke med barn om kropp, gode og vonde følelser, ulovlige hemmeligheter og berøringer. Det pedagogiske opplegget gjennomføres årlig i alle bydelens barnehager. Barna får gjennom opplegget kunnskap om barnevernet og hvor barn kan få hjelp hvis barnet trenger det. Opplegget fungerer også som en barnevernøvelse i barnehagene både for personal og barn.

Bydel Østensjø har gjennomført en rekke kurs for våre barnehageansatte med ulike temaer. Blant annet har vi hatt kurs om hvordan man kan snakke med barn om vold og seksuelle overgrep, samt hvordan man kan identifisere barn som kan være utsatt for omsorgssvikt, vold eller seksuelle overgrep.

Bydel Østensjøs har en veileder som verktøy for pedagogiske ledere for gjennomføring av foreldresamtaler i barnehagene. Veilederen inneholder punkter til samtale og mal for notater. I samtalen tas temaene omsorgssvikt, vold, rus og seksuelle overgrep opp. Veilederen er utviklet med bakgrunn i barnehageloven og sentrale føringer i Oslo kommune og er juridisk kvalitetssikret. Ved å tematisere omsorgssvikt, vold, rus og seksuelle overgrep i samtaler med foreldre vil personalet åpne opp for å snakke om det som kan være vanskelig, slik at man sammen kan bidra til å gi barn en god barndom som fremmer barns utvikling. Veilederen og malen for notater skal også bidra til at barn observeres systematisk og at tiltak iverksettes, dokumenteres og evalueres.

4.18 Rapportering jodberedskap

Bydelen har utarbeidet en beredskapsplan for utdeling av jodtabletter ved en atomulykke nær eller i Norge. For å ivareta fritidsberedskapen for barn under 18 år utenom skolenes, barnehagenes og skolehelsetjenestens åpningstid, etableres det tre hentepunkter i bydelen. Rundt 54 % av behovet for målgruppen er dekket gjennom tildelte tabletter ved utleveringssteder. Videre finnes det flere tabletter på barnehager og skoler. Skolene i bydelen er instruert om å levere jod tabletter til nærmeste utleveringssted i tilfelle en slik hendelse. Ansatte vil få utdelt tabletter på sine respektive arbeidsplasser. Deres nærmeste leder vil ta kontakt med dem for å informere om utdelingen.

4.19 Forebygging og bekjemping av rasisme

Barnehagene i bydel Østensjø har som mål at alle barnehagene skal være av høy kvalitet og de ansatte jobber systematisk med voksen-barn relasjonene gjennom observasjon, tilbakemelding og veiledning gjennom hele året. Målet er at de ansatte skal bli gode til å støtte barnas utvikling i barnehagen, samt være bevisste over egne holdninger og egen adferd overfor hverandre og overfor barna. Gjennom dette arbeidet bevisstgjøres de ansatte blant annet med hvordan de kan fremme et positivt klima og fremme inkludering og mangfold, slik at alle barn føler seg sett, hørt og verdsatt.

Gjennom det systematiske arbeidet med å skape et positivt miljø på avdelingen, fokuserer de ansatte på å støtte barnas interaksjon med hverandre, uttrykke positive følelser sammen med barna, og vise respekt for både barn og voksne ved å være høflige og bruke et respektfullt språk.

Barnehagene arbeider gjennom hele året med å fremme flerkulturelt mangfold ved hjelp av ulike pedagogiske opplegg og markeringer av nasjonale, kulturelle og religiøse høytider. Målet er å synliggjøre kulturell forskjellighet og mangfold gjennom fortellinger, samtaler, samlinger, sang, musikk og ulike aktiviteter. Dette bidrar til at både voksne og barn lærer om ulike kulturer og tradisjoner.

Vanlige markeringer inkluderer jul, samefolkets dag 6. februar, morsmålsdagen 21. februar, påske, 17. mai, Eid og FN-dagen 24. oktober. I juni markerer barnehagene Regnbuedager i forbindelse med Oslo Pride for å feire fargerike og mangfoldige barnehager hvor alle er like mye verdt. Barnehagene snakker om at alle er like viktige, like mye verdt, og at alle skal få være stolte av hvem de er, uansett interesser, ferdigheter, hudfarge, religion, familie eller venner.

Barnehagen spiller en viktig rolle i å vise frem mangfold og skape forståelse for at vi alle er forskjellige, men like mye verdt.

En viktig del av det forebyggende arbeidet er et godt samarbeid med de foresatte. Barnehagene jobber systematisk med foreldremedvirkning gjennom foreldresamtaler, foreldremøter og de foresattes deltakelse i ulike markeringer. Barnehagen og FAU samarbeider for å sikre at de foresatte bidrar til et godt barnehagemiljø.

På foreldremøtene tar barnehagene opp temaer som vennskap, inkludering, mangfold og fellesskap for å inkludere de foresatte i dette viktige arbeidet.

5 Miljø- og klimarapportering 2024

5.1 Kortfattet omtale av miljø- og klimaarbeidet

Bydelsadministrasjonen er i prosess for å bli resertifisert som hovedkontor i miljøledelsessystemet Miljøfyrtårn. Både hovedkontoret og alle underliggende enheter (UE), dvs. tjenestestedene, skal resertifiseres hvert 3. år. På grunn av stor utskifting i bydelens ledelse i 2023, fikk bydelens hovedkontor utsatt frist for resertifisering, men har dessverre ikke klart å komme helt i mål ennå på grunn av press på ressursene.

Ved inngåelse av nye leiekontrakter etterspørres utleiers miljøprofil, slik at det tilrettelegges for kildesortering, sykkelparkering og energisparingstiltak.

Bydelen har oppdatert innkjøpsveileder. Formålet er at alle med innkjøpsansvar har oppdatert kunnskap om hvordan man tar miljøhensyn ved innkjøp.

Bydelen har de siste årene hatt økt oppmerksomhet på energiforbruket, og har jevnlig kontakt med utleier hvor energireduserende tiltak etterspørres. Dette er også på dagsorden i møter med Oslobygg KF og Boligbygg KF.

Administrasjonsbygget (i OHV6) er sertifisert med BREEAM status "good" i 2022. Videre har det blitt iverksatt energireduserende tiltak i byggene som leies av Oslobygg, som å senke innetemperatur og nedregulering av driftstiden på ventilasjonsanlegg i alle bygg der dette har vært mulig.

Bilparken skiftes ut med el-biler så langt mulig. 15 nye el-biler ble kjøpt inn i 2024 og finansiert med en låneordning i byrådsavdeling for helse etter godkjenning av bydelsutvalget. Bydelen har som mål at alle fossile biler skal være skiftet ut i løpet av 2025.

De fleste underenhetene har avtale om kildesortering, og bydelen har rutine på ombruk og gjenbruk.

5.2 Rapportering på miljø og klima i OsloSkjema

OsloSkjema for rapportering på miljø og klima legges ved som eget vedlegg. Vi har gjort en undersøkelse i hele virksomheten med besvarelse på over 90 prosent.

6 Oppfølging av verbalvedtak og flertallsmerknader

6.1 Utkvittering av bystyrets verbalvedtak og merknader

Av tildelingsbrevet til bydelene for 2024 fremgår det at virksomhetene vil bli tilskrevet om verbalvedtak og flertallsmerknader det eventuelt skal rapporteres på. Bydel Østensjø er ikke bedt om å rapportere på vedtak og/eller merknader.

6.2 Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget

Bydelen har mottatt følgende orienteringer fra kontrollutvalget i løpet av 2024:

- Kontrollutvalgets sak 3/24 Endelig innberetning om kritikkverdige forhold i en virksomhet Bydel Østensjø
- Kontrollutvalget sak 50/24 Status for gjennomføring av uvarslede medikamenttilsyn 2023
- Kontrollutvalget sak 70/24 Oppfølging etter rapport 13/2021 Tildeling og oppfølging av brukerstyrt personlig assistanse
- Kontrollutvalget sak 71/24 Oppfølging etter rapport 18/2021 Ruters ruteplanlegging
- Kontrollutvalget sak 92/24 Oppfølgingsundersøkelse om bemanning i barnehager

Bydel Østensjø har ingen merknader fra kommunerevisjonen eller pågående undersøkelser i kontrollutvalget.

